

Vlaanderen
is milieubewust

Milieu-inspectieplan 2016

Afdeling Milieu-inspectie

DEPARTEMENT
LEEFMILIEU,
NATUUR &
ENERGIE

WWW.LNE.BE

Inleiding

Met de opmaak en de uitvoering van het MIP 2016 geven we uitvoering aan onze MI-doelstellingen zoals deze staan opgenomen in het Jaarlijks Ondernemings Plan (JOP) van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

We maken een Milieu-inspectieplan (MIP) op

We stellen, op basis van een 5-jarenplan 2015-2019, een risicogebaseerd Milieu-inspectieplan (MIP) op voor proactieve, routinematige, reactieve en voortgangscontroles. Dit MIP omvat onder meer het GPBV-, Seveso- en REACH-controleplan, een controleplan inzake dierlijke bijproducten, een controleplan voor hinderlijke inrichtingen van klasse 1 en 2 en een EVOA-controleplan.

We voeren het Milieu-inspectieplan en de –programma's uit

Ter implementatie van het 5-jarenplan 2015-2019 voeren we het MIP 2016 uit via:

- het GPBV controleprogramma
- het Seveso controleprogramma
- IMJV-handhaving Pollutant Release and Transfer Register (PRTR)-bedrijven
- controles van de afvalwaterlozing bij probleembedrijven op vraag van de Vlaamse Milieumaatschappij
- controles van de afvalwaterlozing van voedingsbedrijven
- controles op de lozing van pcb's, dioxinen en furanen in afvalwater bij bedrijven van de schrootsector en andere sectoren controle van de zelfcontrole water
- controle op de naleving van autorisatieplichtige stoffen (REACH) via bedrijfsafvalwatercontroles
- het net-niet-Sevesocontroleprogramma
- cntroles van de veiligheidsaspecten bij koelinstallaties op ammoniak
- controles van lpg-stations en cng-stations
- controles op broomhoudende vlamvertragers bij stortplaatsen voor baggerspecie
- controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten bij erkende inrichtingen, bij Inzamelaars, Afvalstoffenhandelaars of -Makelaars (IHM's) en inrichtingen van de voedselketen
- controles op het ingeperkt gebruik ggo's en pathogene organismen
- controles inzake groene stroom- en warmtekrachtkoppeling-certificaten bij alle biogasinstallaties
- controles inzake energieplanning
- controles op de naleving van de REACH-regelgeving
- routine- en ad hoc monsternames van afvalwater
- routine- en ad hoc monsternames van afvalstoffen, met bijzondere aandacht voor materialen waar een grondstofverklaring werd afgeleverd
- routinemetingen van luchtemissies
- breedbandmetingen van elektromagnetische straling van zendantennes
- controles van milieuvergunningen (voorwerp en voorwaarden)
- controles n.a.v. milieuklachten
- controles n.a.v. voorvallen
- controles m.b.t. evaluatieverslagen bij proefvergunningen
- controles n.a.v. 'kantschriften' en afstappingen als 'technisch raadgever' in het kader van opsporingsonderzoeken

Paul Bernaert
Afdelingshoofd
Afdeling Milieu-inspectie

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Inhoudsopgave	3
1. Toelichting MIP 2016	5
2. Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging	9
3. Omgevingsveiligheid	14
4. Ketentoezicht	21
5. REACH	23
6. Thematische handhavingscampagnes	25
Water	25
Geluid en trillingen	26
Bodem & grondwater	27
Lucht	27
Afval	30
Dierlijke bijproducten	31
Ggo's en pathogene organismen	32
Energie	32
Landbouw	33
Overige handhavingscampagnes	33
7. Routine	34
8. Reactieve Controles	35
9. Voortgangscontroles	36
10. Fiches	37
11. Overzichtstabel	81
12. Gebruikte afkortingen	82

1. Toelichting MIP 2016

Situering MIP

De hoofdplicht van de afdeling Milieu-inspectie is het toezicht op de naleving van de milieuhygiëneregelgeving en de bestuurlijke remediërende handhaving daarvan. De lijst van wetten, decreten en verordeningen waarop MI moet toezien is lang en divers, de achterliggende thema's en problematiek complex.

Een belangrijke manier om toezicht uit te oefenen is controles uitvoeren. De onderwerpen van die controles zijn zeer divers. Voor sommige onderwerpen (sectoren of activiteiten) eist de Europese regelgeving expliciet een programmatische aanpak, voor de andere gelden de algemene principes van de Europese aanbeveling betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties.

MI pakt haar controles al lange tijd op een planmatige manier aan door het werken o.b.v. een Milieu-inspectieplan (MIP). Dergelijk MIP is een jaarplan. Het MIP 2016 vormt het tweede jaarplan binnen het Meerjarenprogramma (MJP) 2015-2019 van de afdeling.

Dit MIP poogt alle handhavingsactiviteiten van de afdeling Milieu-inspectie (MI) voor haar kernactiviteit 'Milieuhygiëneregelgeving handhaven (toezicht houden, maatregelen nemen, melden en informeren i.f.v. sanctionering)' in kaart te brengen en te begroten qua budget en personeelsinzet. In dit jaarplan worden de prioriteiten voor een bepaald werkjaar vastgelegd en de handhavingsacties gepland in functie van het realiseren van maximale milieuwinst.

Dit past ook in de algemene tendens van Europese lidstaten om te evolueren naar een meer systematische, planmatige, gecoördineerde en geïntegreerde handhaving.

Eenzijds is er de Europese aanbeveling 2001/331/EG betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten. In deze aanbeveling zijn belangrijke bepalingen opgenomen inzake inspectieplanning. De aanhef verwoordt de noodzaak tot planning als volgt: *"Om de doeltreffendheid van dit inspectiesysteem te garanderen, dienen de lidstaten erop toe te zien dat de milieu-inspectieactiviteiten van tevoren worden gepland."* Er wordt in de aanbeveling een onderscheid gemaakt tussen routinematige en incidentele milieu-inspecties. De eerste groep maakt deel uit van een vooraf vastgesteld inspectieplan. De tweede soort vindt plaats bijvoorbeeld bij onderzoek naar ongevallen, incidenten of gevallen van niet-naleving van de voorschriften of naar aanleiding van een klacht. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de milieu-inspectieplannen het hele grondgebied en alle daarin te controleren installaties omvatten en dat deze plannen onder andere op basis van een algemene evaluatie van de belangrijke milieuvraagstukken worden opgesteld. Verder moet het plan tenminste de routinematige milieu-inspecties voorschrijven, en voorzien in procedures voor incidentele milieu-inspecties. Deze aanbeveling wordt momenteel door Europa herzien en opgewaardeerd.

Anderzijds worden in verschillende Europese richtlijnen specifieke eisen opgelegd betreffende planning van inspecties. Zo wordt in de Richtlijn Industriële Emissies¹ een risico-gebaseerde inspectiefrequentie, via een inspectieprogramma en -plan, opgelegd voor de onder deze richtlijn ressorterende installaties. Meer uitleg over het GPBV handhavingssysteem vindt u in hoofdstuk 2. Daarnaast is er de Sevesorichtlijn² die specifieke inspectie-eisen oplegt. De opmaak en de uitvoering van een controleprogramma horen bij de belangrijkste daarvan. Een dergelijk programma moet minstens de aard van de geplande controles, de toe te passen methodiek en de voorziene frequentie vermelden. Over het huidige Sevesoprogramma kunt u meer lezen in hoofdstuk 3.

Het MIP 2016 is opnieuw een ambitieus plan dat al de handhavingsactiviteiten van MI begroot qua middelen en tijd. Die activiteiten zijn talrijk en verscheiden. In het MIP worden volgende handhavingsactiviteiten gegroepeerd volgens hun aard en oorsprong:

¹ PB EU 2010/334, op 17 december 2010 gepubliceerd in het Europees Publicatieblad.

² Richtlijn 2012/18/EU van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

- controles in het kader van Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging (GPBV-programma's Industrie en Landbouw)
- controles op omgevingsveiligheid (o. a. Sevesoprogramma)
- ketentoezicht
- REACH
- thematische handhavingscampagnes (water, geluid, bodem & grondwater, lucht, afval, ggo, energie en landbouw)
- routinecontroles
- reactieve controles
- voortgangscontroles

In de hoofdstukken 2-9 worden elk van deze handhavingsactiviteiten meer in detail toegelicht.

De opmaak van het MIP 2016 verliep gespreid over het najaar 2015. Om te kunnen inspelen op maatschappelijk relevante en actuele milieuproblematieken werkten we specifieke handhavingscampagnes uit.

Voorstellen voor specifieke handhavingscampagnes werden aangereikt door enerzijds de interne MI-werkgroepen en anderzijds door externe diensten zoals OVAM, VLM, VMM, FAVV, De werkgroepen bespraken deze voorstellen en gaven aan de hand van enkele criteria hun appreciatie weer. In oktober concretiseerden de werkgroepgangmakers van het hoofdbestuur deze voorstellen en raamden zij de benodigde VTE en het benodigde budget. Tot slot bespraken de leden van de stafvergadering (diensthoofden en afdelingshoofd) in november 2016 deze voorstellen en selecteerden de te behouden voorstellen.

De geselecteerde handhavingscampagnes werden vervolgens in detail beschreven in fiches. Deze fiches zijn verzameld in hoofdstuk 10.

De uitvoering van het plan is de belangrijkste kernactiviteit van MI. Het is aangewezen te noteren dat het MIP maximalistisch is opgevat en daarom een uitdaging inhoudt om dit zo optimaal mogelijk te realiseren. Allerlei externe en interne factoren kunnen er immers voor zorgen dat het plan niet volledig kan worden uitgevoerd.

Organisatie MI en uitvoering MIP

De organisatiestructuur van MI is tweeledig. Enerzijds is er de klassieke verticale, hiërarchische structuur van de afdeling, met een buitendienst per Vlaamse provincie, een hoofdbestuur in Brussel en de dienst Toezicht zwaariserisobedrijven. Elke dienst wordt geleid door een diensthoofd. De algehele leiding van de afdeling berust bij het afdelingshoofd.

Daarnaast is er nog de horizontale, themagerichte structuur van de afdeling, die zijn oorsprong vond in de confrontatie met een veelheid en diversiteit aan regelgeving, te controleren activiteiten en te controleren bedrijven. Per milieucompartment werd een werkgroep opgericht: Afval, Ketentoezicht, Bodem en Grondwater, Geluid en Trillingen, Ggo's, Diffuse emissies lucht, Geleide emissies lucht, VOS, Geur, Ozonafbrekende stoffen en Gefluoreerde Broeikasgassen, Water, Landbouw, Dierlijke bijproducten, Milieumanagementsystemen en Energie.

Een werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de buitendiensten en één of twee vertegenwoordigers van het hoofdbestuur, die fungeren als gangmaker. Bij de samenstelling van de werkgroepen werd rekening gehouden met de ervaring en de specialismen van de betrokkenen. De werkgroepwerking moet garant staan voor een gecoördineerde en uniforme aanpak in het hele Vlaamse Gewest. De werkgroepen initiëren en begeleiden of ondersteunen de specifieke handhavingscampagnes.

Het hoofdbestuur vervult een ondersteunende taak en waakt over de diepgang, de uniforme uitvoering, de afstemming en de integratie van de verschillende specifieke campagnes. Het coördineert ook de opmaak van het MIP en de evaluatie van de uitvoering ervan en zorgt tevens voor de logistieke, financiële en personele ondersteuning.

De buitendiensten staan in hoofdzaak in voor de inspecties, het nemen van de maatregelen en de verdere voortgangscntrole van de bedrijfsdossiers en het verzekeren van de coördinatie van een aantal activiteiten.

De belangrijkste taak van Toezicht zware risicobedrijven is de planmatige en systematische controle van de zogenaamde Seveso-bedrijven.

Aangezien al de handhavingsactiviteiten zijn opgenomen in dit MIP, werd bij de opmaak de benodigde tijd zo zorgvuldig mogelijk ingeschat.

De uitvoering van het MIP gebeurt door:

- de 'operationele' TH; dit zijn de toezichthouders van de buitendiensten en de dienst Toezicht zware risicobedrijven; voor de 'operationele' TH is de uitvoering van het MIP hun hoofdtak;
- de 'coördinerende/sturende' TH; dit zijn het afdelingshoofd, de diensthoofden en de toezichthouders van het hoofdbestuur; voor de 'coördinerende/sturende' TH neemt de loutere uitvoering van het MIP een kleiner deel van hun tijd in beslag aangezien het gros van hun tijd in een aantal andere kernactiviteiten vervat zit.

Aangezien niet elke TH voltijds werkt, wordt gewerkt met het aantal VTE³. Het totale aantal operationele VTE wordt bepaald op basis van het geschatte personeelsbestand in 2016. Er wordt daarop een aantal correcties uitgevoerd zoals de tijd nodig voor opleidingen, dienstvergaderingen, werkgroepvergaderingen, persoonlijke administratie, stageperiodes voor beginnende personeelsleden. Dit betekent dat er in 2016 uiteindelijk 67,7 VTE van het totaal aantal operationele toezichthouders ingezet worden voor het deelaspect 'uitvoering' van de kernactiviteit 'uitvoering MIP'.

Voor de 'coördinerende/sturende' toezichthouders wordt de tijd besteed aan de uitvoering van het MIP begroot op 20%, behalve voor het afdelingshoofd dat 10% van zijn tijd aan de loutere uitvoering van het MIP besteedt.

	Operationele VTE						Coördinerende/ Sturende VTE	
Schatting VTE 2016	Antw.	Limb.	Oost- Vl.	Vl.-Br.	West- Vl.	TZR	Staf Hoofdbestuur	Totaal
Aantal TH's	22	12	20	10	14	12	19	109
Beschikbare VTE 'uitvoering MIP'	15,9	8,7	13,4	6,5	11,2	8,7	3,5	67,9

Een overzicht van de handhavingsactiviteiten met de schatting van het benodigd aantal VTE en budget vindt u in de overzichtstabel in hoofdstuk 12.

Slechts een deel van de activiteiten kan effectief worden gepland op afdelingsniveau, voornamelijk de specifieke handhavingscampagnes. Voor deze campagnes kan de reikwijdte goed worden afgebakend: aantal dossiers, doelstelling, inhoud van de controles, ... en kan het traject voor de uitvoering ervan worden uitgetekend.

De effectieve (tijds)planning van de andere activiteiten gebeurt op het niveau van de buitendiensten of zelfs op het niveau van de individuele toezichthouder.

³ VTE= voltijdsequivalent.

Een aantal activiteiten kan echter onmogelijk exact gepland worden. Hun impact op de tijdsbesteding kan hooguit worden begroot op basis van de beschikbare gegevens van de voorbije jaren (de aantallen dossiers en inspecties) en een gemiddelde tijdsbesteding per dossier (tijdsregistratie).

Daarbij wordt eveneens rekening gehouden met de gemiddelde tijdsbesteding voor de deelprocessen:

- dossiervoorbereiding
- verplaatsing en vaststellingen op het terrein
- opmaak inspectieverslag en beoordeling vaststellingen
- verslaggeving aan het Openbaar Ministerie of aan de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC)
- maatregelen nemen conform het MI-instrumentarium
- rapportering (intern/extern)
- registratie in MI-dossieropvolgingssysteem

Voor de aantallen dossiers en inspecties wordt het DOS, het dossieropvolgingssysteem van MI, geraadpleegd.

Het DOS speelt een cruciale rol in de werking van de afdeling. Het wordt op de buitendiensten gebruikt om de binnenkomende en uitgaande post, vergunnings- en weigeringsbesluiten, klachten, vragen van de parketten/AMMC en analyseresultaten van monsternames te registreren. Het bevat de gegevens over de bedrijven én alle informatie over de inspecties en de straf- en bestuursrechtelijke afhandeling van die inspecties. Door het gebruik van een coderingssysteem is het mogelijk om voor elke handhavingsactiviteit van het MIP cijfers te genereren over de uitgevoerde inspecties.

De Vlaamse Regering besliste op 17 juli 2015 met haar kerntakenplan dat het toezicht op klasse 2-inrichtingen geleidelijk aan moet afgebouwd worden op gewestelijk niveau, meer bepaald a rato van 11 toezichthouders bij MI, en moet overgedragen worden aan het lokaal niveau. Tegelijk moet MI geleidelijk aan structurele ondersteuning a rato van 6 toezichthouders uitbouwen voor de lokale toezichthouders, zodat zij geleidelijk aan kunnen vertrouwd geraken met de nieuwe procedures. De afbouw van 11 toezichthouders voor klasse 2-toezicht komt overeen met 7.8 VTE. MI voorziet om in 2016 reeds 2.24 minder VTE te plannen voor het behandelen van klachten bij klasse 2-bedrijven.

2. Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging

Verplichtingen Richtlijn Industriële Emissies

Het doel van de Richtlijn Industriële Emissies 2010/334/EU (RIE) is te zorgen voor een geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging bij een breed scala aan industriële processen en landbouwactiviteiten én het bereiken van een hoog niveau van bescherming voor mens en milieu in zijn geheel. Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (GPBV) worden gerealiseerd enerzijds via het vergunningstelsel voor GPBV-installaties en anderzijds via de handhaving. Beide zijn erop gericht ervoor te zorgen dat bij de exploitatie van de GPBV-installaties:

- alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen
- de beste beschikbare technieken worden toegepast
- er geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt
- het ontstaan van afvalstoffen wordt voorkomen
- afvalstoffen die toch worden voortgebracht, zij in prioriteitsvolgorde worden voorbereid voor hergebruik, gerecycleerd, teruggewonnen of, wanneer dat technisch en economisch onmogelijk is, zodanig worden verwijderd dat milieu-effecten worden voorkomen of beperkt
- energie op doelmatige wijze wordt gebruikt
- de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken
- bij de definitieve stopzetting van de activiteiten de nodige maatregelen worden getroffen om elk risico van verontreiniging te voorkomen en het bedrijfsterrein weer in een bevredigende toestand te brengen

De RIE werd ondermeer omgezet in het Milieuvergunningendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten VLAREM I, II en III. Artikel 2.1.1 van VLAREM III neemt uitdrukkelijk de punten a tot en met h over als algemene milieuvoorwaarden bij de exploitatie van een GPBV-installatie.

De beste beschikbare technieken (BBT) spelen een centrale rol in de RIE. Omdat de BBT een technologische evolutie ondergaan, moeten zowel de milieuvoorwaarden van VLAREM II en III als de vergunningsvoorwaarden van GPBV-installaties, periodiek, telkens na de opmaak van een nieuwe Europese BREF-studie, door AMV getoetst worden aan de bij de BREF-studie horende BBT-conclusies die door de Europese Commissie zijn goedgekeurd. De exploitanten moeten deze bijgestelde voorwaarden naleven en MI moet de naleving ervan controleren en handhaven. Dit alles moet gebeuren in een tijdspanne van 4 jaar na publicatie van de BBT-conclusies in het Europees publicatieblad.

De RIE legt aan de lidstaten nog meer verplichtingen op inzake inspecties. De lidstaten moeten immers garanderen dat de richtlijn doeltreffend wordt toegepast en gehandhaafd. Zo worden de exploitanten van GPBV-installaties verplicht om regelmatig aan MI verslag uit te brengen over de naleving van de vergunningsvoorwaarden. In geval van niet-naleving moeten zowel de exploitanten als MI elk bovendien de noodzakelijke maatregelen treffen. MI moet daartoe een systeem van milieu-inspecties voorzien. Dit zogenaamde GPBV-handhavingssysteem moet het volledige spectrum van relevante milieueffecten van de betrokken installaties bevatten. De lidstaten moeten daarnaast waarborgen dat er voldoende personen beschikbaar zijn met de vereiste vaardigheden en kwalificaties om deze inspecties doeltreffend uit te voeren.

Binnen het systeem voor milieu-inspecties moet MI een milieu-inspectieplan opstellen en geregeld toetsen en, indien nodig, bijwerken. Dit plan moet de volgende elementen bevatten:

- een algemene beoordeling van de relevante en significante milieuaspecten
- het geografische gebied waarop het inspectieplan betrekking heeft

- een register van de installaties waarop het plan betrekking heeft
- procedures voor het opstellen van programma's voor routinematige milieu-inspecties
- procedures voor niet-routinematige milieu-inspecties
- als dat nodig is, bepalingen over de samenwerking tussen verschillende instanties

Op basis van dit plan moet MI geregeld programma's voor routinematige milieu-inspecties opstellen, waarbij de frequentie van de bezoeken ter plaatse voor de verschillende types installaties wordt vermeld. De periode tussen twee bezoeken ter plaatse wordt gebaseerd op een systematische evaluatie van de milieurisico's van de betrokken installaties en bedraagt ten hoogste één jaar voor installaties met de grootste risico's en drie jaar voor installaties met de kleinste risico's. Wanneer bij een inspectie een ernstige inbreuk op de vergunningsvoorwaarden wordt vastgesteld, wordt binnen de zes maanden na die inspectie een extra bezoek ter plaatse verricht.

De systematische evaluatie van de milieurisico's wordt gebaseerd op ten minste de volgende criteria:

- de potentiële en de reële gevolgen van de betrokken installaties voor de gezondheid van de mens en voor het milieu, rekening houdend met de emissieniveaus en de soorten emissies, de gevoeligheid van het plaatselijke milieu en het risico op ongevallen
- de naleving tot dusverre van de vergunningsvoorwaarden
- de deelname van de exploitant aan het milieubeheer- en milieuauditsysteem van de Unie (EMAS) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1221/2009 en aan ISO14001

Niet-routinematige milieu-inspecties worden uitgevoerd om ernstige milieuklachten, ernstige milieuongevallen, incidenten en gevallen van niet-naleving zo snel mogelijk en in voorkomend geval vóór de afgifte, toetsing of bijstelling van een vergunning te onderzoeken.

Na elk bezoek ter plaatse stelt MI een verslag op met haar relevante bevindingen over de naleving van de vergunningsvoorwaarden door de installatie en haar conclusies ten aanzien van de eventuele noodzaak van verdere maatregelen.

Het verslag wordt binnen twee maanden na het bezoek ter plaatse ter kennis gebracht van de betrokken exploitant. De exploitant dient binnen een redelijke termijn alle noodzakelijke maatregelen te nemen die in het verslag opgenomen zijn. Het verslag wordt door MI overeenkomstig Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie binnen vier maanden nadat het bezoek ter plaatse heeft plaatsgevonden, openbaar gemaakt.

Alle verplichtingen die RIE aan MI, de bevoegde autoriteit voor controle en handhaving, oplegt, werden omgezet in het Milieuhandhavingsdecreet en -besluit.

GPBV-handhavingssysteem: plan en programma

MI stelde in 2012-2013 een specifiek GPBV-handhavingsplan op voor de GPBV-installaties. Het maakt, samen met het GPBV-handhavingsprogramma, deel uit van het GPBV-handhavingssysteem. Het plan omvat alle GPBV-installaties op Vlaams grondgebied, een algemene lijst van relevante en significante milieuaspecten en een bijzondere beoordeling van de relevantie van deze milieuaspecten per GPBV-installatie.

Het GPBV-handhavingsplan omvat ook een berekende risicoklasse die aan de GPBV-installatie wordt toegekend, met vermelding van de hiermee verbonden minimale inspectiefrequentie (jaarlijks, tweejaarlijks, driejaarlijks).

Berekende risicoklasse

Voor de systematische evaluatie van de milieurisico's van de GPBV-installaties heeft MI de IRAM-methodologie, opgesteld onder impuls van IMPEL, gebruikt.

Naar analogie met de IRAM-methodologie maakt MI een onderscheid tussen impactcriteria en operator-performantie criteria. Het GPBV-handhavingssysteem van MI hanteert 10 impactcriteria en 3 operator-performantie criteria, aangepast aan de Vlaamse context.

Impact criteria vertegenwoordigen de grootte van de emissies en de impact van de emissies op de omgeving.

Operator-performantie criteria vertegenwoordigen de kans waarop problematische emissies zich zullen voordoen in de risico-scoring.

De door MI gehanteerde impactcriteria zijn:

- impact van de installatie op haar omgeving
- emissies naar de bodem
- emissies naar lucht
- emissies naar water
- input van afval
- output van afval
- geluidshinder
- kwaliteit van gerapporteerde gegevens
- kwaliteit van het lokale milieu
- risico op ongevallen

De door MI gehanteerde operator-performantie criteria zijn:

- naleefgedrag
- afhandeling van vastgestelde milieuproblemen
- toepassen van de milieuzorg principes

Deze bijzondere beoordeling per GPBV-installatie levert een gedifferentieerd beeld op van inspectiefrequenties voor de GPBV-installaties industrie, terwijl bijna alle GPBV-installaties landbouw de laagste inspectiefrequentie hebben.

GPBV-programma industrie

Volgens de definities van VLAREM I is een GPBV-installatie “een vaste technische eenheid waarin een of meer van de activiteiten en processen, vermeld in de indelingslijst, en aangeduid met de letter X in de vierde kolom van de indelingslijst, alsook andere op dezelfde locatie ten uitvoer gebrachte en daarmee rechtstreeks samenhangende activiteiten plaatsvinden die technisch in verband staan met de voormelde activiteiten en die gevolgen kunnen hebben voor de emissies en de verontreiniging”. Aangezien MI instaat voor een controleprogramma voor alle GPBV-installaties en de afdeling Milieuvergunningen (AMV) voor een evaluatieprogramma van de voorwaarden voor diezelfde GPBV-installaties, stemmen beide afdelingen hun register van de installaties op geregelde tijdstippen af. Het register van de industriële GPBV-installaties bevat ongeveer 800 installaties.

Op basis van 10 impactcriteria en 3 operatorperformantiecriteriën zijn die installaties ingedeeld in risicoklassen waaraan de controlefrequentie is gekoppeld: ongeveer 20 % van de installaties kreeg een jaarlijkse frequentie, 21 % een tweejaarlijkse en 59 % een driejaarlijkse.

Het GPBV-programma is opgebouwd rond 6 thematische blokken:

- controles van het algemene type
- controles rond het compartiment lucht
- controles rond het compartiment water
- controles rond het compartiment materialen/afval
- controles rond het compartiment bodem en grondwater
- controles van het administratieve type

Binnen elk van deze blokken zijn er bepaalde inspectietypes. Zo kunnen de geleide emissies naar de lucht gecontroleerd worden door bijvoorbeeld de controle van de zelfcontroleverplichtingen of door emissiemetingen in opdracht van MI. In totaal zijn er 43 verschillende inspectietypes geïdentificeerd in het systeem, maar die zijn niet allemaal voor elke installatie relevant.

Het uitgangspunt in het GPBV-handhavingssysteem is dat er gemiddeld na zes jaar een volledige afdekking is voor elke installatie. Dit wordt gerealiseerd door in het jaarlijks GPBV-handhavingprogramma voor de installaties met jaarlijkse frequentie 1 thematisch blok te selecteren en voor de installaties met 2-jaarlijkse frequentie 2 thematische blokken, en door bij de installaties met 3-jaarlijkse frequentie 3 thematische blokken uit te voeren. De opeenvolgende jaarprogramma's voor routinematige controles bij GPBV-installaties zorgen er dus voor dat er afdekkend (alle relevante milieu-aspecten per GPBV-installatie worden binnen een zekere tijd via een plaatsbezoek onderzocht) en risicogebaseerd (de frequentie van controle hangt samen met de risicoklasse) gecontroleerd wordt. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel GPBV-installaties Industrie er zijn en dus zullen gecontroleerd worden in elke provincie in 2016.

Inspectiefrequentie	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Jaarlijks	83	20	36	6	17
Tweejaarlijks	16	17	22	8	13
Driejaarlijks	63	28	41	10	48

Onderstaande tabel geeft het aantal thematische blokken weer dat gecontroleerd zal worden in 2016 voor de GPBV-installaties industrie.

Algemeen	Lucht	Water	Materialen/ Afval	Bodem/ Grondwater	Administratief
171	188	180	219	84	132

Het GPBV-handhavingprogramma industrie omvat ook thematische controlecampagnes waarover verder meer uitleg wordt gegeven.

Naast de integrale controles zullen de installaties die vallen onder de BREF "Ijzer en staal productie" en de BREF "Glas" getoetst worden aan de BBT die ook werden opgenomen in VLAREM III.

GPBV-programma landbouw

Het GPBV-register telt ook 800 GPBV-installaties landbouw, waarvan door toepassing van de risicocriteria ongeveer 1-2% een tweejaarlijkse controlefrequentie kregen. De andere moeten minstens 3-jaarlijks worden gecontroleerd. Bij de GPBV-installaties landbouw worden, net als bij de GPBV-installaties industrie, jaarlijks een aantal blokken gecontroleerd met het oog op een volledige afdekking na 6 jaar. Dit gebeurt op 3 verschillende manieren. Voor 1 groep installaties worden er 3 blokken geselecteerd, bij een tweede groep wordt er 1 "pijnpuntblok" geselecteerd en bij een derde groep vindt er een integrale controle (6 blokken) plaats. De selectie van de installaties voor de jaarprogramma's gebeurt op een risicogebaseerde manier. Zo wordt er rekening gehouden met de historiek en ligging van het bedrijf. De controlefrequentie zal toenemen wanneer er zich meer milieu-incidenten hebben voorgedaan in het verleden of het bedrijf gelegen is in een kwetsbaar gebied.

Naast de aanwezigheid en volledigheid van de milieuvergunning vormt de bescherming van bodem en grondwater tegen verontreinigingen vanwege een onzorgvuldige exploitatie van de grondwaterwinning, lekkende mestopslagplaatsen en lekkende brandstoftanks een belangrijk onderwerp van de controles.

Een ander aandachtspunt is een correcte toepassing van ammoniakreducerende technieken. Nieuwe stallen moeten ammoniakemissiearm worden gebouwd volgens een techniek uit het ministerieel besluit rond ammoniakemissiearme stalsystemen. MI zal in toenemende mate de focus leggen op een veel voorkomende nageschakelde techniek: luchtwassystemen.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel GPBV-installaties landbouw er gecontroleerd zullen worden in elke provincie in 2016.

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Tweejaarlijks	/	/	/	/	1
Driejaarlijks	91	22	45	11	126

Onderstaande tabel geeft het aantal thematische blokken weer dat gecontroleerd zal worden in 2016 voor de GPBV-installaties landbouw.

Algemeen	Lucht	Water	Materialen/ Afval	Bodem/ Grondwater	Administratief
187	195	159	140	148	171

3. Omgevingsveiligheid

Sevesoprogramma

Seveso oftewel preventie van zware ongevallen

Het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn (verder kortweg Samenwerkingsakkoord of SWA) realiseert in belangrijke mate de omzetting van de zogenoemde Sevesorichtlijn.

Het doel van die richtlijn is de realisatie van een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu door de preventie van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en de beperking van de gevolgen ervan. De richtlijn en het Samenwerkingsakkoord bevatten geen gedetailleerde, technische voorschriften. Voor de exploitanten van Seveso-inrichtingen is deze ambitieuze doelstelling vertaald in twee kernverplichtingen:

- alle nodige maatregelen treffen om zware ongevallen te voorkomen én de gevolgen ervan te beperken voor mens en milieu (zorgplicht)
- te allen tijde aan inspectiediensten kunnen aantonen dat de noodzakelijke maatregelen werden genomen (aantoonplicht)

Een zwaar ongeval is in deze context een gebeurtenis, zoals een zware emissie, brand of explosie, die het gevolg is van ongecontroleerde ontwikkelingen tijdens de exploitatie van een onder dit samenwerkingsakkoord begrepen inrichting, die hetzij onmiddellijk, hetzij na verloop van tijd een ernstig gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens binnen of buiten de inrichting of voor het milieu, en waarbij bovendien één of meer gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

Inspectiediensten en inspectieteam

Om een effectieve tenuitvoerlegging en handhaving te waarborgen, stelt de Sevesorichtlijn fundamentele eisen m.b.t. een inspectiesysteem van de overheid.

Het Samenwerkingsakkoord vertaalt de vereisten van de richtlijn naar de Belgische situatie met gedeelde bevoegdheden voor de federale staat (bescherming van de werknemers) en de gewesten (bescherming van de omgeving, mens én milieu). Per gewest werd een inspectieteam opgericht bestaande uit inspecteurs afkomstig van alle betrokken inspectiediensten. Deze inspecteurs opereren op basis van gelijkwaardigheid en met behoud van alle bevoegdheden. Op die manier zijn er per gewest twee inspectiediensten bevoegd voor een bepaalde inrichting: de gewestelijke milieu-inspectie (MI in Vlaanderen) en de federale inspectiedienst die bevoegd is voor de bescherming van de werknemers.

Binnen de afdeling MI staat de dienst Toezicht zwaarrisicobedrijven (TZR) in voor de uitvoering van het Samenwerkingsakkoord. De belangrijkste federale inspectiedienst is de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's (ACR) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Inspectiesysteem

De Seveso III-richtlijn herneemt en versterkt het inspectiesysteem dat de Seveso-inspectiediensten al volgens de Seveso II-richtlijn moesten opzetten. Samengevat omvat het inspectiesysteem nieuwe stijl:

- een inspectieplan met een aantal elementen, o.m. een lijst van de inrichtingen die onder het plan vallen
- een programma voor routinematige controles
- een systematische beoordeling van de gevaren van zware ongevallen als basis voor het programma
- voorwaarden en doelstellingen van de controles
- vereisten voor niet-routinematige controles
- vereisten voor de afhandeling van de controles
- vereisten voor de afhandeling van de belangrijke gevallen van niet-naleving

Het Samenwerkingsakkoord legt de verantwoordelijkheid voor het inspectiesysteem bij de inspectieteams.

Identificatie

Een belangrijk onderdeel van het inspectieplan is de lijst van Seveso-inrichtingen. Een goede inventarisatie en identificatie zijn dus onontbeerlijk.

Het uitgangspunt van het toepassingsgebied van het Samenwerkingsakkoord is dat het die bedrijven moet omvatten waarvan mag worden aangenomen dat er een risico van een zwaar ongeval bestaat. Het bestaan van een risico op een zwaar ongeval met gevaarlijke stoffen en de omvang van een dergelijk risico hangen af van verschillende factoren.

Voor de afbakening van het toepassingsgebied zijn echter maar twee factoren in aanmerking genomen: de gevaarseigenschappen van de producten en de hoeveelheid van deze producten.

Twee reeksen van drempelwaarden voor eenentwintig categorieën van gevaarlijke stoffen en voor een aantal benoemde stoffen bakenen het toepassingsgebied af. Daardoor ontstaan drie groepen van bedrijven:

- inrichtingen met gevaarlijke stoffen in hoeveelheden beneden de eerste drempel: deze bedrijven vallen niet onder het toepassingsgebied
- inrichtingen met gevaarlijke stoffen in hoeveelheden tussen de eerste en de tweede drempel, de zogenaamde lagedrempelinrichtingen: deze bedrijven vallen onder het toepassingsgebied en moeten voldoen aan een aantal verplichtingen, zoals kennisgeving, algemene zorg- en aantoonplicht, preventiebeleid zware ongevallen en veiligheidsbeheersysteem, en intern noodplan
- inrichtingen met gevaarlijke stoffen in hoeveelheden boven de tweede drempel, de zogenaamde hogedrempelinrichtingen: deze bedrijven vallen onder het toepassingsgebied en moeten voldoen aan een aantal extra voorschriften, zoals veiligheidsrapport

Het toepassingsgebied van het Samenwerkingsakkoord is verbonden aan de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Daarbij wordt onder “aanwezigheid van gevaarlijke stoffen” verstaan, zowel “de feitelijke of voorziene aanwezigheid van dergelijke stoffen in de inrichting, als de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen waarvan bekend is dat ze kunnen ontstaan wanneer een industrieel chemisch proces buiten controle geraakt, in hoeveelheden, gelijk aan of hoger dan de drempels uit de bijlage I.”

Voor de inventarisatie en identificatie kunnen verschillende bronnen worden geraadpleegd. Aan de hand van beschikbare gegevens (milieuvergunningen, kennisgevingen, controlehistoriek, ...) worden de aanwezige hoeveelheden gevaarlijke stoffen getoetst aan de drempelwaarden.

Als uit die gegevens en toetsing de Sevesostatus (lage- of hogedrempelinrichting, geen Seveso-inrichting) duidelijk blijkt, wordt de inrichting al of niet opgenomen in het systeem. Bij onduidelijkheid wordt ter plaatse een controle van de Sevesostatus uitgevoerd en wordt de inrichting op basis van de controleresultaten al dan niet opgenomen in het systeem.

Door de hoge industrialisatiegraad telt Vlaanderen een groot aantal Sevesobedrijven. Bovendien zijn dat aantal en de Sevesostatus variabel, bijvoorbeeld door wijzigingen van bedrijfsstructuren of van de aanwezige gevaarlijke stoffen. Met de Seveso III-richtlijn is het toepassingsgebied bovendien grondig gewijzigd door de incorporering van de CLP-verordening. Door deze wijziging zullen Seveso-inrichtingen van status veranderen en wordt een toename van het aantal Seveso-inrichtingen verwacht. De inventarisatie en identificatie van Seveso-inrichtingen blijven daarom de komende jaren een belangrijk aandachtspunt.

Programmatie

Eens de Sevesostatus is bepaald, kan voor een inrichting een programma worden opgesteld, dat ten minste melding maakt van:

- de aard van de geplande controles en de toe te passen methodiek
- de voorziene frequentie voor de bezoeken ter plaatse
- de inspectiedienst die wordt belast met de concrete uitvoering van de controles

De controles moeten gericht zijn op een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu. Dat veronderstelt onder meer dat de Seveso-inrichtingen met een gepaste frequentie en met de gepaste diepgang worden gecontroleerd.

Frequentie van de bezoeken ter plaatse

Het programma, in het bijzonder de frequentie voor de bezoeken ter plaatse, steunt op een systematische evaluatie van de gevaren van zware ongevallen van de inrichting.

Voor elke inrichting wordt een gepaste basisfrequentie bepaald met een 'rapid ranking'-methodiek. Elke installatie met risico's van zware ongevallen wordt ingedeeld in een gevarencategorie, gaande van categorie I (laag gevarenpotentieel) tot categorie III (hoog gevarenpotentieel). De gevarencategorie van de gehele inrichting (die doorgaans meerdere installaties omvat) is dan de hoogste gevarencategorie die binnen de inrichting voorkomt. De basisfrequentie is als volgt vastgelegd:

Gevarencategorie	Basisfrequentie voor eenvoudige inrichtingen ⁴	Basisfrequentie voor de andere inrichtingen
Categorie I	eens om de 3 jaar	eens om de 3 jaar
Categorie II	eens om de 3 jaar	eens om de 2 jaar
Categorie III	eens om de 2 jaar	eens per jaar

De inspecteurs kunnen de frequentie verhogen rekening houdend met de grootte en complexiteit van de inrichting; beschikbare informatie (veiligheidsrapport, ervaringen met (bijna-)ongevallen in de inrichting of in gelijkaardige inrichtingen en veranderingen zoals overname en wijziging preventiebeleid, ...); het nalevingsgedrag van een exploitant.

Doel en reikwijdte van de controles

Het is van groot belang dat het doel en de reikwijdte van de controles goed worden vastgelegd.

Volgens het Samenwerkingsakkoord moeten de controles zo worden opgezet dat een planmatig en systematisch onderzoek van de technische, organisatorische en bedrijfskundige systemen wordt uitgevoerd, om na te gaan of:

- de exploitant (kan aantonen dat hij) de passende preventieve maatregelen heeft getroffen
- de exploitant (kan aantonen dat hij) de passende mitigerende maatregelen heeft getroffen
- het veiligheidsrapport de situatie in de inrichting getrouw weergeeft

De controles moeten met andere woorden door onderzoek van de bedrijfsinterne systemen een totaalbeeld geven van de risico's van de bedrijven en de beheersing ervan. Voor elke controle worden doel en reikwijdte vastgelegd, waardoor telkens een deelaspect wordt gecontroleerd. In de loop der jaren wordt door de uitvoering van de jaarprogramma's het totaalbeeld verkregen.

Het systeem gaat uit van programmaonderdelen die worden gekarakteriseerd door hun aard, het onderzoeksdomein en de methodiek, en die toelaten om per inrichting de aspecten die belangrijk zijn voor de preventie van zware ongevallen gestructureerd in kaart te brengen.

Voor de aard van de controles onderscheiden we: campagne, routinematig en niet-routinematig (of reactief).

De volgende onderzoeksdomeinen zijn afgebakend: Sevesostatus, initieel, beheerdomein, veiligheidsfunctie, installatie of activiteit, risico's specifieke stof, milieuthema, kennisgevings-, rapporterings- en informatieplichten. De meeste onderzoeksdomeinen zijn nog verder uitgesplitst. Zo onderscheiden we bijvoorbeeld de volgende beheerdomeinen, die samenvallen met de onderdelen van het veiligheidsbeheersysteem dat de exploitanten moeten opzetten: risico-identificatie en -evaluatie, ontwerpbeheersing, operationele beheersing bij normale werking, operationele beheersing bij andere dan

⁴ Eenvoudige inrichtingen zijn inrichtingen waar enkel opslag en/of overslag gebeurt van gevaarlijke stoffen en inrichtingen waar geen reactieprocessen plaatsgrijpen.

normale werking, monitoring, inspectie en onderhoud, noodplanning, onderzoek van ongevallen en incidenten, audit en herziening, en organisatie.

Een controle kan op verschillende manieren worden uitgevoerd, ook als eenzelfde onderzoeksdomein aan bod komt. Er kunnen m.a.w. verschillende methodieken worden aangewend: toepassing SIT, toepassing vragenlijst op maat, verificatie (op het terrein), oorzaken- en gevolgonderzoek, onderzoek op maat, ...

De 'Seveso inspection tools' of SIT's zijn inspectie-instrumenten die de Seveso-inspectiediensten in onderling overleg ontwikkelen en actualiseren. Het doel van een Sevesocontrole is na te gaan of de exploitanten (kunnen aantonen dat zij) voldoende preventieve en mitigerende maatregelen hebben getroffen. De SIT's zijn zo opgebouwd dat ze een gefundeerde beoordeling van die maatregelen mogelijk maken. Ze bevatten m.a.w. beoordelingscriteria. Bij de uitwerking van die beoordelingscriteria baseren de inspectiediensten zich op de gerelateerde milieu- en welzijnsregelgeving en op de goede praktijken, zoals die beschreven zijn in tal van publicaties (normen, standaarden, ...). De SIT's zijn echter geen vorm van alternatieve regelgeving. De exploitanten kunnen afwijken van de maatregelen die erin vooropgesteld worden. In dat geval moeten zij wel kunnen aantonen dat zij alternatieve maatregelen hebben genomen die tot hetzelfde vereiste hoge beschermingsniveau leiden.

De werkwijze voor ontwikkeling van nieuwe SIT's werd in 2010 aangepast waardoor de SIT's eerst in discussieversie verschijnen. Na een inspraakperiode wordt de eerste versie gepubliceerd en in gebruik genomen.

Het is belangrijk om te noteren dat een SIT een leidraad is voor de inspecteurs. Dat betekent dat er vragen en aandachtspunten worden gesuggereerd, die steeds kunnen worden afgestemd op de specifieke bedrijfssituatie en de vaststellingen ter plaatse.

Toepassing van een SIT is een methodiek die vaak wordt aangewend, maar het is niet de enige. Ook de verificatie (op het terrein) van maatregelen die staan beschreven in de beschikbare informatie (VR's, risicostudies, ...) of die geïdentificeerd werden n.a.v. de toepassing van een SIT, is een beproefde methodiek.

Programma

Het programma voor een inrichting geeft een overzicht van de controles die werden uitgevoerd en van de controles die geprogrammeerd zijn. De inspectiediensten staan samen in voor de (jaarlijkse) actualisering van het programma.

Bij het vastleggen van het programma per inrichting wordt rekening gehouden met de basisfrequentie en de beschikbare gegevens: milieuvergunningen, kennisgeving, veiligheidsrapporten, gegevens uit eerdere controles (o.a. initiële controle), milieutechnische historiek, belangrijke wijzigingen, voorvallen in de inrichting of in gelijkaardige inrichtingen. Er wordt over gewaakt dat de verschillende bedrijfsinterne systemen aan bod komen. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de installaties met het grootste risico, aan de systemen die ontoereikend of onvoldoende performant zijn en aan de verantwoordelijkheidszin van de bedrijfsleiding. Een belangrijk kenmerk van het programma is het dynamische karakter ervan: als de actualiteit dat vereist (wijzigingen, voorvallen, nieuwe inzichten, ...) wordt het programma aangepast.

In het programma kunnen ook controlecampagnes worden opgenomen, die gericht zijn op bepaalde thema's, specifieke risico's of installaties. Voor elke campagne kan een projectgroep worden opgericht, die wordt belast met de voorbereiding, uitvoering en afhandeling van de controles. Voor de controlecampagnes ontwikkelen de projectgroepen meestal specifieke vragenlijsten.

In het programma van 2016, dat 278 Seveso-inrichtingen omvat, zijn alvast de volgende controles opgenomen:

- onderzoek beheerdomein "risico-identificatie en -evaluatie": 19 controles
- onderzoek beheerdomein "operationele beheersing bij normale werking": 18 controles
- onderzoek beheerdomein "operationele beheersing bij andere dan normale werking": 15 controles

- onderzoek beheerdomein “monitoring, inspectie en onderhoud”: 19 controles
- onderzoek beheerdomein “noodplanning”: 22 controles
- onderzoek beheerdomein algemeen: 15 controles
- onderzoek veiligheidsfunctie “beheersen van processtoringen”: 21 controles
- onderzoek veiligheidsfunctie “beheersen van degradatie van omhullingen”: 13 controles
- onderzoek installatie of activiteit: 27 controles
- onderzoek kennisgevings-, rapporterings- en informatieplichten “veiligheidsrapport: 12 controles

Daarnaast is het belangrijk om te noteren dat er bij ongeveer 225 Seveso-inrichtingen in 2016 een voortgangscontrole is voorzien. Naar aanleiding van de controles worden immers actieplannen gegenereerd, waarvan de tijdige en effectieve uitvoering moet worden nagegaan.

Ook de niet-routinematige controles n.a.v. ongevallen, incidenten of klachten worden geregistreerd.

Voor 2016 zijn ten slotte nog de volgende MI-campagnes voorzien in het programma:

- milieuthema: milieuvergunningstoestand i.f.v. de zogenaamde CLP-vertaalslag
- controle Sevesostatus i.f.v. het gewijzigde toepassingsgebied n.a.v. de CLP-verordening
- milieuthema: naleving van artikel 5.16.4.3.7 van VLAREM II bij vulinstallaties voor propaan en butaan

Volgens het wijzigingsbesluit waarmee de CLP-verordening werd vertaald in VLAREM moesten de exploitanten van Seveso-inrichtingen tegen 1 december 2015 een document opstellen (en aan de afdeling Milieuvergunningen bezorgen) waarin vermeld wordt onder welke nieuwe subrubriek(en) van de indelingslijst de inrichting valt en met welke hoeveelheden van gevaarlijke producten. Dat document wordt de CLP-vertaalslag genoemd. Als uit de vertaalslag blijkt dat de Sevesostatus verhoogt, moet de exploitant een milieuvergunningsaanvraag indienen. Verlaging van de Sevesostatus kan worden geregeld met een mededeling kleine verandering.

De CLP-vertaalslag is in vele gevallen een complexe oefening. Het is de bedoeling om, zeker in de gevallen die aanleiding geven tot een verandering van de Sevesostatus, na te gaan of de vertaalslag op een correcte manier werd uitgevoerd. Beide campagnes zijn daardoor in belangrijke mate aan mekaar gelinkt. In de tweede campagne komen echter ook de inrichtingen aan bod met producten die na 1 juni 2015 door een gewijzigde indeling onder de Sevesocategorieën komen.

Omdat er aanwijzingen zijn dat er meer en meer gevulde onwettige gasflessen op de markt verschijnen en die evolutie niet gunstig is voor het veilige gebruik, zal bij de controles van de vulinstallaties voor propaan en butaan de naleving van artikel 5.16.4.3.7 van VLAREM II een belangrijk aandachtspunt zijn.

Net-niet-Sevesoprogramma

Risicobeheersing

Voor de afbakening van het toepassingsgebied van het Samenwerkingsakkoord worden twee risicofactoren in aanmerking genomen: de gevaarseigenschappen van de producten en de hoeveelheid waarin deze producten aanwezig zijn op de inrichting. Door het gebruik van twee reeksen van drempelwaarden voor zestien categorieën van gevaarlijke stoffen en voor een aantal benoemde stoffen ontstaan drie groepen van inrichtingen: hogedrempelinrichtingen, lagedrempelinrichtingen en inrichtingen die niet onder het toepassingsgebied vallen.

Bij inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die dicht liggen bij de lage drempelwaarden kan een kleine variatie in die hoeveelheden de Sevesostatus beïnvloeden. Sommige exploitanten maken ook de bewuste keuze om de aanwezige hoeveelheden te beperken tot (net) onder de lage drempel.

Dergelijke inrichtingen vallen dan wel buiten het toepassingsgebied van het Samenwerkingsakkoord, de risico's voor (zware) ongevallen zijn allicht vergelijkbaar met de risico's van een lagedrempelinrichting die de drempelwaarden wel (net) overschrijdt.

Daarom is het van belang ook de net-niet-Seveso-inrichtingen op een programmatische manier te behandelen voor het aspect omgevingsveiligheid.

Artikel 22 van het milieuvergunningendecreet (tweede en derde lid) legt een zorgplicht bij de exploitanten van alle hinderlijke inrichtingen:

“Ongeacht de verleende vergunning treft de exploitant steeds de nodige maatregelen om schade, hinder, en incidenten en ongevallen die de mens of het leefmilieu aanzienlijk beïnvloeden, te voorkomen.

Ongeacht de verleende vergunning treft de exploitant, in geval van incidenten en ongevallen die de mens of het leefmilieu aanzienlijk beïnvloeden, onmiddellijk de nodige maatregelen om de gevolgen ervan voor de mens en het leefmilieu te beperken en om verdere mogelijke incidenten en ongevallen te voorkomen.”

Deze zorgplicht is o.m. in de afdeling 4.1.12 “Risicobeheersing” van VLAREM II nader uitgewerkt en gekoppeld aan een aantoonplicht: de exploitanten moeten te allen tijde aan de toezichthouders kunnen aantonen dat zij de nodige maatregelen hebben voorzien. En ook de sectorale voorwaarden van VLAREM II bevatten tal van bepalingen omtrent risicobeheersing. We denken daarbij in eerste instantie aan de voorwaarden voor de opslag van gevaarlijke gassen, vloeistoffen en vaste stoffen, die werden aangepast aan de CLP-verordening.

Inventarisatie

De focus ligt op de net-niet-Sevesobedrijven. De inventarisatie sluit daardoor naadloos aan bij de campagne ‘controle Sevesostatus’ van het Sevesoprogramma.

Voor de inventarisatie kunnen verschillende bronnen worden geraadpleegd. Aan de hand van beschikbare gegevens (DOS-gegevens, milieuvergunningen, controlehistoriek, ...) worden de aanwezige hoeveelheden gevaarlijke stoffen getoetst aan de Sevesodrempelwaarden. Als uit die gegevens en toetsing de Sevesostatus duidelijk blijkt (lage- of hogedrempelinrichting, net-niet-Seveso-inrichting), wordt de inrichting al naargelang het geval opgenomen in het Sevesosysteem of in de net-niet-Seveso-inventaris.

Bij onduidelijkheid wordt ter plaatse een controle van de Sevesostatus uitgevoerd en wordt het bedrijf op basis van de controleresultaten toegewezen. Deze inventarisatie is een voortdurende taak.

Programmatie

Net als voor de Seveso-inrichtingen is het voor de net-niet-Seveso-inrichtingen de bedoeling een programma op te stellen, dat ten minste melding maakt van:

- de aard van de controles en de toe te passen methodiek
- de basisfrequentie

Dit programma krijgt in de loop van 2016 verder vorm en hangt o.m. af van de beschikbare personeelscapaciteit. Voor de controles worden o.m. de inspectie-instrumenten gebruikt die al eerder werden ontwikkeld: opslag van gevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen, gasopslag in vaste houders, risicobeheersing door bedrijven, ... Maar er kunnen ook ‘onderzoeken op maat’ gebeuren.

Voor 2016 zal alvast bij een selectie van 24 inrichtingen een systematische controle worden uitgevoerd. Daarbij zal grote aandacht worden gegeven aan de correcte uitvoering van de CLP-vertaalslag. Daarnaast zal ook in dit programma veel aandacht gaan naar de vulinstallaties voor propaan en butaan, waar een extra focus zal worden gelegd op de controle op de naleving van artikel 5.16.4.3.7 van VLAREM II.

Handhavingscampagnes

Niet alleen de Seveso-inrichtingen en de net-niet-Seveso-inrichtingen vertegenwoordigen een risico voor de omgeving (mens en milieu). Ook bij andere sectoren is omgevingsveiligheid aan de orde.

Op basis van een aantal risico-elementen (intrinsieke gevaren van de betrokken installaties en producten, ongevallencasuïstiek, ervaringen uit eerdere controlecampagnes, nieuwe of vernieuwde regelgeving, ...) worden verschillende handhavingscampagnes uitgerold in 2016.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A340: controle van de veiligheidsaspecten van koelinstallaties op ammoniak
- A341: controle van lpg-stations
- A344: controle van cng-stations

4. Ketentoezicht

Achtergrond

De afvoer en verwerking van afvalstoffen is een proces dat in verschillende tussenstappen plaatsvindt. Er kunnen meerdere verwerkers betrokken zijn, alsook actoren die de overdracht tussen de verwerkers bewerkstelligen (vervoerders, overslagbedrijven, inzamelaars) of faciliteren (handelaars, makelaars). Afvalstoffen volgen dus een traject dat een stroom of keten kan genoemd worden. Dit is een concept dat in ruime zin opgevat kan worden (bv. de “asbestketen”) of in enge zin (het reële traject dat een welbepaalde afvalpartij gevolgd heeft).

De milieuwetgeving heeft o.m. als doel om het niveau van de hinder te beperken ter hoogte van de verwerkers, maar zij moet ook de volledige afvalstromen in goede banen leiden. Dit laatste gebeurt door beperkingen op te leggen aan bepaalde fases in de afvalstroom, zoals bv. de limitatieve lijsten voor gebruik als grondstof, stortverboden en exportbans. De actoren bewijzen met registers, analyses en transportdocumenten dat zij gevolg hebben gegeven aan deze beperkende wetgeving.

Handhaving van een afvalstroom kan dus niet beperkt worden tot het aspect van onmiddellijke hinder door de verwerker, maar moet ook bijzondere aandacht hebben voor de overdrachtsmomenten (vervoer, verkoop, ...) waarop de afvalstroom afgeleid kan worden van de richting die de wetgever wenselijk acht. Het geïntegreerde toezicht op de verschillende stappen in een afvalstroom wordt ketentoezicht genoemd.

Integraal toezicht op een keten betekent dat de verschillende uitgevoerde inspecties (controles van transporten, registers of verwerkingsinstallaties) geen doel op zich vormen, maar slechts middelen zijn om het algemene doel te bereiken, met name garantie verschaffen over de afvoer van afvalstoffen naar de wettelijk toegelaten “eindbestemming”. Toezicht op de verschillende deeltrajecten houdt ook in dat verschillende handhavingsactoren betrokken zijn, bv. omdat verschillende handhavers toezicht houden op eenzelfde deel van het traject (politie/gewestelijk) of omdat een deel van de keten niet in het Vlaamse Gewest gelegen is.

Werking

Ketentoezicht werd in 2006 overgedragen van OVAM naar MI. In het kader van de Zesde Staatshervorming vervoegde in 2015 ook een team controleurs van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu MI voor de controle op de doorvoer van afvalstoffen. MI focust met ketentoezicht op twee belangrijke schakels. Ten eerste zijn er de controles op afvalstromen in de transportfase. Een belangrijke component daarvan is de aanwezigheid van MI in de zeehavens van Antwerpen en Zeebrugge, met een grote nadruk op de export van afvalstoffen naar niet-OESO-landen. Verspreid over het hele Vlaamse gewest voert MI, meestal samen met de politie, wegcontroles uit op afvaltransporten. Ten tweede voert MI controleacties uit bij verwerkers van afvalstoffen, zoals biovergisters. Daarbij gaat de nodige aandacht naar traceerbaarheid van afvalstoffen en wordt er tijd uitgetrokken om afvalstofstromen stroomop- of afwaarts verder na te trekken. De inzamelaars, handelaars en makelaars die afvalstromen vandaag de dag in grote mate beheersen, worden daarbij niet uit het oog verloren.

Gecontroleerde wetgeving

- Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Materialendecreet)
- Besluit de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA)
- Verordening (EG) 1013/2006 van 14 juni 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

Aandachtspunten

Een belangrijke component van ketentoezicht is de samenwerking met andere instanties. Afvalstromen beperken zich immers zelden tot het Vlaamse grondgebied. In België is MI actief in de samenwerkingsprojecten in de havens van Antwerpen en Zeebrugge rond de export van afvalstoffen en werkt zij mee aan het Samenwerkingsakkoord betreffende de coördinatie van het beleid inzake grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. De evidente partners in België zijn, zonder volledig te willen zijn, de politie, de douane, OVAM, de havenkapiteinsdiensten, de inspectiediensten van de overige gewesten en het openbaar ministerie. Op internationaal vlak werkt MI samen met de bevoegde inspectiediensten van de omliggende landen (veelal bilateraal), binnen Europa (via IMPEL TFS) of met de landen waar de uiteindelijke verwerking van het Europese afval gebeurt (ad hoc, o.a. met China). Vanaf 2017 moet de handhaving van de EVOA gebeuren volgens een controleplan, gebaseerd op een risicoanalyse. MI bereidt dit voor sinds 2015.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A650: controle op het wegtransport van afvalstromen
- P651: controle op de uitvoer van afvalstoffen via zeehavens
- A654: controles in het kader van ketentoezicht
- P656: controle op de opmenging van afvalstoffen in bunkerolie

5. REACH

Achtergrond

REACH staat voor “Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals” en is een Europese verordening die als doel heeft een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu te waarborgen. Zij is gebaseerd op het voorzorgsbeginsel. Dit principe stelt dat, als een handeling ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, zij die de handeling uitvoeren moeten bewijzen dat die handeling niet schadelijk is voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, indien er geen wetenschappelijke consensus bestaat over de toekomstige schade. Kortom, wie chemische stoffen vervaardigt, in de handel brengt, of gebruikt, moet aantonen dat dit niet schadelijk is voor de gezondheid van de mens of voor het milieu.

REACH legt procedures op om informatie over de eigenschappen en risico's van stoffen te verzamelen en te onderzoeken. Zo moeten rechtspersonen die chemische stoffen vervaardigen of op de markt brengen alle relevante informatie samenstellen en ter beschikking stellen van het Europees agentschap voor chemische stoffen (ECHA). Dit is 'registratie' van een chemische stof.

Op basis van bekomen informatie evalueren de Europese lidstaten de chemische stoffen om uit te maken of de risico's voor de volksgezondheid en het leefmilieu beheersbaar zijn. Als dit niet het geval is, kunnen de autoriteiten chemische stoffen verbieden of het verdere gebruik onderwerpen aan een autorisatie.

De belangrijke actoren die gevat worden door REACH zijn:

- zij die chemische stoffen maken via moleculaire synthese (“Fabrikant”)
- zij die chemische stoffen “in de handel brengen”
- zij die chemische stoffen van buiten de Europese Unie binnen de Europese Unie brengen (“Invoerder”);
- zij die chemische stoffen gebruiken bij hun industriële activiteiten of beroepsactiviteiten (“Downstreamgebruiker”); (Noot: distributeurs en consumenten zijn geen downstreamgebruikers)

REACH legt eveneens op dat de maatregelen die moeten worden nageleefd om de risico's die uitgaan van het handelen met gevaarlijke chemische stoffen tot het aanvaardbare beperkt te houden, bekend moeten zijn aan allen die met dergelijke chemische stoffen omgaan. Op de actoren die chemische stoffen “in de handel brengen” rust dan ook een bijzondere informatieplicht.

Het spreekt voor zich dat de betrokken actoren een uitzonderlijke inspanning moeten leveren om de informatie over de eigenschappen en risico's van stoffen te verzamelen en - waar deze informatie niet beschikbaar is - op te stellen. Alle rechtsonderhorigen die met betrekking tot een bepaalde chemische stof gevat zijn door REACH, behoren samen te werken en de voor de informatiegaring in te brengen middelen te delen met het oog op het opstellen van een gezamenlijk registratiedossier.

Er bestaan echter allerlei vrijstellingen van hogervermelde verplichtingen, bv. voor een stof die wordt gesynthetiseerd en uit het fabricageproces afgezonderd om vervolgens volledig chemisch omgezet te worden, zonder dat het risico dat die stof in de leefomgeving terechtkomt ook maar ergens of even niet wordt beheerst, moet geen volledig registratiedossier opgesteld worden. Voor een polymeer dat wordt gesynthetiseerd moet geen registratiedossier worden ingediend. Voorwaarde is wel dat dit polymeer voldoet aan de definitie van polymeer zoals REACH voorschrijft.

Het is voor de bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu van cruciaal belang dat zowel de registratieplicht als de beperkingen die rusten op de vervaardiging, het in de handel brengen en het gebruik van chemicaliën, en de maatregelen om de risico's die uitgaan van het gebruik van chemische

stoffen tot het aanvaardbare beperkt te houden, strikt worden nageleefd. Hierop moet worden toegezien en waar nodig handhavend opgetreden.

Het Forum en Forum National REACH

REACH regelde de oprichting van het "Forum", een Europees platform voor de uitwisseling van handhavingsinformatie dat zorgt voor de coördinatie van een netwerk van instanties van de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van REACH. De taak van dit Forum is - onder andere - geharmoniseerde handhavingsprojecten en gezamenlijke inspecties voor te stellen, te coördineren en te beoordelen. Elke lidstaat vaardigt één lid af naar dit Forum. Elke lidstaat bevordert de werkzaamheden van het Forum. De lidstaten geven de leden van het Forum geen instructies die onverenigbaar zijn met hun taken of met de taken en verantwoordelijkheden van het Forum.

Het Belgische REACH Samenwerkingsakkoord van 21/12/2012 (B.S. 19/02/2013) formaliseerde het sinds 2008 bestaande informele "Forum National REACH" (FNR), waarin de vertegenwoordigers zetelen van de Belgische inspectiediensten die toezien op de naleving van de verplichtingen die REACH voorschrijft. De gezamenlijke inspecties die het ECHA Forum voorstelt en waaraan België gewoonlijk prioriteit geeft, worden voor België georganiseerd en opgevolgd door het FNR.

MI levert de Belgische vertegenwoordiger in het ECHA Forum sinds de oprichting ervan. Deze vertegenwoordiger zit tevens het FNR voor.

Aandachtspunten

REACH schrijft voor dat de lidstaten - en dus ook België en Vlaanderen - een systeem moeten onderhouden van officiële controles. MI is bevoegd voor toezicht op de naleving van REACH via het Vlaams Handhavingsbesluit van 12/12/2008 (B.S. 10/02/2009). Het heeft in 2009, samen met vertegenwoordigers van federale instanties, mee de eerste REACH inspecties in België georganiseerd en uitgevoerd.

Ook in 2016 zal MI bedrijfscontroles uitvoeren, bij voorkeur samen met de andere Belgische toezichthouders. MI zal zich focussen op:

- de inspectiecampagnes aanbevolen door het ECHA Forum en door het FNR
- de naleving van de verbodsbepalingen voorgeschreven door Bijlage 17 REACH
- de controle geldigheid intermediair voorwaarden
- de controle polymeer vrijstelling van registratie

Relevante Handhavingscampagnes:

- P810: controle op de naleving van REACH.
- P248: controle op naleving autorisatieplichtige stoffen (REACH) via bedrijfsafvalwatercontrole

6. Thematische handhavingscampagnes

Water

Het waterbeleid in Vlaanderen is gebaseerd op de Europese kaderrichtlijn Water (2000) die is omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid (2003). Beide wetgevingen eisen een goede kwalitatieve en kwantitatieve toestand van het oppervlaktewater tegen 2015. De verontreiniging van oppervlaktewater door zuurstofbindende stoffen, nutriënten, gevaarlijke stoffen, metalen en bestrijdingsmiddelen is volgens monitoringsgegevens de laatste jaren al fors gedaald, maar er zijn nog heel wat inspanningen nodig om tot een goede watertoestand te komen. Omdat met de geleverde inspanningen de doelen niet werden gehaald voor de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen zijn nieuwe verdergaande doelstellingen opgenomen in de nieuwe stroomgebiedbeheerplannen van de Schelde en de Maas voor de periode 2016-2021. Handhavingsacties werden in deze nieuwe plannen beter uitgewerkt.

De voorbije jaren had MI bij haar controles veel aandacht voor emissies naar water. Uit monitoring blijkt ook dat de belasting van het oppervlaktewater door bedrijfsemissies een dalende trend vertoont door de toenemende saneringsinspanningen van de bedrijven. In de huidige planning zal de afdeling haar controles met betrekking tot emissies naar water risicogebaseerd verderzetten.

Voor bedrijven worden de milieuvoorwaarden voor het gebruik en het lozen van bedrijfsafvalwater gebundeld in VLAREM. De milieukwaliteitsnormen die moeten leiden tot een goede kwalitatieve toestand van het oppervlaktewater en de voorwaarden waaronder een inrichting geëxploiteerd mag worden, zijn erin vastgelegd. De milieuvoorwaarden en emissiegrenswaarden houden enerzijds rekening met de goede toestand van het oppervlaktewater en anderzijds met de Beste Beschikbare Technieken (BBT).

MI controleert of bedrijven voldoen aan de bepalingen van VLAREM, met betrekking tot water, en aan de lozingsvoorwaarden van de vergunning. Op die manier draagt MI bij tot het bereiken van een goede toestand van het oppervlaktewater in Vlaanderen.

De controles op het geloosde bedrijfsafvalwater die de afdeling uitvoert, zijn één van de middelen om na te gaan of het waterproces van het bedrijf goed zit. De afdeling neemt bij de controles van het geloosde afvalwater niet alleen de stoffen in beschouwing die zijn opgenomen in de algemene, sectorale en bijzondere lozingsvoorwaarden, maar controleert het afvalwater ook op andere gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke stoffen zoals pcb's, dioxinen en furanen, brandvertragers en perfluortensiden krijgen nog altijd onze bijzondere aandacht en worden verder opgevolgd via ofwel aparte campagnes ofwel de routinecontroles (A207). In 2016 zal MI ook aandacht besteden aan de aanwezigheid van pesticiden in het geloosde afvalwater bij serristen en groentenverwerkers.

Een andere vorm van controle kan erin bestaan onze eigen analysegegevens te vergelijken met de resultaten van de zelfcontrole uitgevoerd door de bedrijven, waarbij eveneens aandacht is voor de kwaliteit, volledigheid en correctheid ervan.

Kennis van het watergebruik, het waterhergebruik, de gebruikte stoffen, de verschillende bedrijfsprocessen en de toegepaste waterzuiveringstechnieken is bij elk van deze controles van cruciaal belang.

Bij de opmaak van de jaarlijkse planning voor routinemonsternames (M200) wordt rekening gehouden met de impact van het geloosde afvalwater op het watersysteem. Belangrijk hierbij zijn het debiet, de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en hun persistentie in het oppervlaktewater, de vuilvracht, de locatie van het lozingspunt,

De Richtlijn Stedelijk Afvalwater (RL 91/271/EEG, gewijzigd bij RL 98/15/EG), is onder meer van toepassing op bedrijven uit de voedingssector met een vuilvracht groter dan 4000 IE. Bij deze bedrijven is een goede opvolging van de eigen waterzuivering van groot belang, aangezien het risico bestaat dat bij slecht beheer ervan of bij calamiteiten het geloosde afvalwater op zeer korte tijd een vernietigende

impact heeft op het gehele watersysteem waarin ze lozen. De bedrijven waar de laatste jaren meerdere overschrijdingen zijn vastgesteld of die volgens de afdeling in 2016 extra aandacht verdienen zijn in een aparte actie opgenomen met een verhoogde bemonsteringsfrequentie (A217) met daaraan gekoppeld de nauwgezette opvolging van saneringsacties. De andere voedingsbedrijven worden opgevolgd in de routineplanning.

Een andere bron van verontreiniging van oppervlaktewater is het verontreinigd hemelwater dat afvloeit van bedrijfsterreinen. De afdeling controleert daarom het 'potentieel' verontreinigd hemelwater bij een aantal bedrijven. Ze legt de focus bij die sectoren die grote terreinen gebruiken voor de opslag van grote hoeveelheden materiaal of afval in open lucht (M200 en A758).

MI gebruikt de door derden ter beschikking gestelde info bij de planning van de controles. Zo levert VMM informatie over bedrijven met niet conforme controle-inrichtingen en over bedrijfslozingen met een duidelijk negatieve impact op het ontvangende oppervlaktewater. Deze activiteiten waarover wordt teruggekoppeld met VMM worden meer in detail beschreven in de fiche voor A122.

REACH legt voor bepaalde stoffen een autorisatieplicht op (zie H5 REACH voor meer uitleg). Bij gebruik van dergelijke stoffen kan de stof teruggevonden worden in het afvalwater. MI zal door staalname van het afvalwater nagaan of het bedrijf een autorisatieplichtige stof gebruikt en of er voldaan wordt aan de autorisatieplicht. Meer details worden beschreven in P248

Relevante Handhavingscampagnes:

- A122: controles op vraag van VMM
- A217: voedingsbedrijven onder richtlijn 91/271
- A207: lozing van gevaarlijke stoffen
- A240: controle van de zelfcontrole
- P248: controle op naleving autorisatieplichtige stoffen (REACH) via bedrijfsafvalwatercontrole
- M200: routine- en ad hoc monsternames afvalwater

Geluid en trillingen

Jaarlijks ontvangt MI honderden klachten over geluidshinder of trillingshinder van klasse 1- ingedeelde inrichtingen. In eerste instantie zal MI zelf deze klachten onderzoeken op gegrondheid door metingen met eigen apparatuur (M400) uit te voeren. Wanneer wordt vastgesteld dat de geluidsnormen worden overschreden of als er sprake is van overmatige trillingshinder, worden maatregelen uitgevaardigd om de hinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

In die complexe dossiers waar het voor MI niet evident is om de hinder vast te stellen (er zijn bv. verschillende bedrijven in de buurt waar gelijkaardige geluiden worden geproduceerd) stelt MI een externe deskundige aan om een geluids- of trillingsonderzoek uit te voeren (A407).

Relevante Handhavingscampagnes:

- A407: geluid- en trillingsonderzoeken
- M400: ad hoc geluids- en trillingsmetingen

Bodem & grondwater

Vlaanderen is een regio met schaarse grondwatervoorraden (in casu problematische toestand bij 14 van de 42 Vlaamse grondwaterlichamen). De Europese kaderrichtlijn Water (2000) en het decreet Integraal Waterbeleid (2003) eisen een goede kwantitatieve en kwalitatieve toestand van de grondwaterlichamen tegen 2015. Deze doelen werden niet gehaald voor de Vlaamse grondwaterlichamen zoals voorzien in de eerste stroomgebiedbeheerplannen. In de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen, voor de periode 2016-2021, zijn nieuwe doelen gesteld om de goede toestand alsnog te behalen. Het is de taak van VMM om de evolutie van de grondwaterstanden periodiek op te volgen en vergunningsadviezen te verlenen in functie van de draagkracht van de verschillende grondwaterlichamen.

MI gaat na of de exploitanten van een grondwaterwinning een vergunning hebben en of ze de vergunningsvoorwaarden naleven; o.a. de correcte plaatsing van een debietmeter is voor MI een aandachtspunt.

Bij nieuwe grondwaterwinningen controleert MI of de boorputten goed worden aangelegd. Slecht afgewerkte boorputten zorgen immers voor een verhoogd risico op grondwatervervuiling. De controle op het correct opvullen van verlaten en buiten dienst gestelde winningen moet voorkomen dat het grondwater wordt vervuild met o.a. stikstof, fosfor en pesticiden.

MI baseert de keuze van haar controles o.m. op het jaarlijks onttrokken volume. Ze controleert of bedrijven niet meer onttrekken dan hun vergunning toelaat, wat zeer belangrijk is bij winningen uit overgeëxploiteerde watervoerende lagen.

De afdeling MI gebruikt de door derden ter beschikking gestelde info bij de planning van de controles. Zo levert VMM informatie over bedrijven met twijfelachtige reputatie wat betreft de exploitatie van de winning of andere vermoedelijke non-conformiteiten.

Voor de controles in 2016 focust MI zich op die bedrijven die enerzijds een illegale winning uitbaten of anderzijds meer grondwater onttrekken dan vergund (A519).

In 2016 zullen bij stortplaatsen in exploitatie of in afgewerkte status waarvan MI weet dat er baggerspecie uit de textielregio's van Vlaanderen wordt aangevoerd of werd gestort, monsters van de baggerspeciespecie, het oppervlaktewater, het percolaatwater en het peilputwater worden onderzocht op de aanwezigheid van broomhoudende vlamvertragers.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A519: controle van grondwaterwinningen
- P525: controle op broomhoudende vlamvertragers bij stortplaatsen voor baggerspecie

Lucht

Algemeen kan gesteld worden dat de luchtkwaliteit in Europa de afgelopen decennia aanzienlijk verbeterd is. Toch blijft in een dichtbevolkt, verstedelijkt en geïndustrialiseerd Vlaanderen luchtverontreiniging het belangrijkste milieuthema dat een directe impact heeft op de volksgezondheid. Bovendien hebben diverse verontreinigende stoffen die in de lucht geloosd of verspreid worden schadelijke gevolgen voor de natuurlijke omgeving.

Voor de meeste polluenten bestaat Vlaamse en/of Europese wetgeving met grens- of streefwaarden. De belangrijkste wettelijke basis inzake luchtkwaliteitsnormen is de Europese Richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2008/50/EG). De Richtlijn Industriële Emissies bevat belangrijke bepalingen inzake de implementatie van BREF-conclusies bij GPBV-bedrijven en omvat onder

meer de bepalingen van de oude solventrichtlijn, de Richtlijn voor grote stookinstallaties en de afvalverbrandingsrichtlijn. Reglementering die opgenomen is in Europese richtlijnen wordt omgezet naar Vlaamse wetgeving en komt samen met Vlaamse wetgevende initiatieven hoofdzakelijk terecht in de VLAREM-wetgeving. De emissiegrenswaarden die de uitstoot van verontreinigende stoffen naar de lucht beperken, zijn in de praktijk enerzijds gebaseerd op de impact van deze stoffen op de gezondheid van mens en milieu en anderzijds op hun technische en economische haalbaarheid. Voor wat betreft de reglementering inzake broeikasgassen en ozonafbrekende stoffen zijn 2 Europese Verordeningen (nr. 517/2014 en 1005/2009) rechtstreeks van toepassing op Vlaanderen.

De belangrijkste oorzaken van luchtverontreiniging zijn emissies afkomstig van verkeer, gebouwenverwarming en industriële activiteit. MI legt zich toe op het handhaven van de milieuhygiëne regelgeving bij deze laatste groep. Luchtverontreiniging is een ruim begrip, dat een hele reeks polluenten omvat die elk hun specifieke gevolgen hebben en bijdragen tot andere milieuproblemen. Binnen MI is het thema lucht dan ook onderverdeeld in de volgende technisch-wetenschappelijke subthema's:

- **geleide emissies**, wat de emissies van polluenten bij industriële installaties, eventueel na een luchtreinigingsinstallatie via een of meerdere schoorstenen omvat
- **diffuse emissies**, wat de ongecontroleerde en niet-lokale emissies van industriële installaties omvat. De polluenten waarop hierbij voornamelijk gefocust wordt zijn: (fijn) stof, aerosolen bestaande uit mineralen, (zware) metalen en organische componenten zoals PAK's en (dioxineachtige) pcb's
- **volatiele organische solventen**, wat de fugatieve emissies van toxische of kankerverwekkende vluchtige organische solventen omvat
- **geur**
- **ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen**, wat zich voornamelijk richt op dergelijke emissies bij koelinstallaties

Geleide emissies

Wat betreft de geleide emissies voert MI bij niet-GPBV bedrijven een 2 sporen inspectiebeleid. Het eerste spoor betreft de controle van de in VLAREM bepaalde zelfcontroleverplichtingen die exploitanten zelf moeten uitvoeren. De zelfcontroleverplichtingen zijn een van de belangrijkste krachtlijnen in de milieuwetgeving; wanneer exploitanten deze correct uitvoeren treden ze impliciet zelfregulerend op. Dit garandeert dat er in geval van milieubedreigende incidenten onmiddellijk ingegrepen wordt en dat bedrijven een preventief en bewust milieubeleid gaan voeren. Zelfmonitoring vormt zowel voor de exploitant als voor de overheid een belangrijke bron van milieurelevante informatie en via het afdwingen van zelfcontroleverplichtingen wordt de exploitant en niet de overheid in eerste instantie praktisch en financieel verantwoordelijk voor het verantwoord opvolgen van de bedrijfsvoering. Deze activiteiten zitten vervat in actie A733.

Het tweede spoor van handhaving bij het thema geleide emissies behelst het uitvoeren van luchtemissiemetingen door erkende laboratoria in opdracht van MI. Hiertoe werd een overheidsopdracht afgesloten met twee verschillende erkende laboratoria die samen een 160-tal luchtemissiemetingen uitvoeren (zowel GPBV- als niet GPBV-bedrijven). Aan de hand van deze metingen kan de afdeling nagaan of de emissiegrenswaarden worden gerespecteerd en of het zelfcontroleprogramma van de exploitant correct en betrouwbaar wordt uitgevoerd. Daarnaast kan in bepaalde omstandigheden de emissie van een polluent worden onderzocht die niet opgenomen is in het zelfcontroleprogramma van de exploitant. Deze activiteiten worden meer in detail beschreven in de fiche van M700.

Houtafvalverbrandingsinstallaties krijgen ook in 2016 bijzondere aandacht. Dergelijke installaties zijn talrijk aanwezig in Vlaanderen en bovendien zijn ze vaak dicht bij bewoning terug te vinden. Omdat het vaak gaat om relatief kleinschalige installaties die niet behoren tot de kernactiviteit van de bedrijven en omdat de gebruikers vaak afhankelijk zijn van derde partijen voor de aanlevering van verbrandingshout van voldoende kwaliteit, heeft MI de afgelopen jaren heel wat problemen vastgesteld in deze sector. Er

kunnen bij dergelijke installaties nochtans potentieel gevaarlijke emissies optreden, waaronder bijvoorbeeld dioxines en metalen. Deze activiteiten worden opgevolgd via actie A755.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A733: controle van de zelfcontrole lucht
- A755: emissiemetingen bij biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties
- M700: routine-emissiemetingen lucht

Diffuse emissies

In het thema diffuse emissies wordt er voornamelijk gekeken naar lokale gebieden in Vlaanderen waarvan de luchtkwaliteit problematisch is. De luchtkwaliteit (immissies) in Vlaanderen wordt opgevolgd door VMM die de resultaten toetst aan normen, richtwaarden en drempelwaarden zoals vastgelegd in Europese of Vlaamse milieuwetgeving of opgesteld door de Wereldgezondheidsorganisatie. In onze contreien gaat de laatste jaren veel (pers)aandacht naar de fijn stof problematiek. De reductie van industriële (diffuse) stofemissies is voor MI dan ook een prioriteit in haar beleid. Daarnaast gaat er veel aandacht naar zware metalen, pcb's en dioxines, pollutanten die meestal uniek gelinkt zijn aan een specifieke industriële activiteit. Er wordt nagegaan wat de bijdrage van de industrie is tot deze verhoogde immissiewaarden. Indien nodig worden emissiebeperkende maatregelen opgelegd.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A751: fijn stof (PM10): aanpak van diffuse emissies in 'hot spot'-gebieden
- A758: beperking van de emissie van dioxineachtige pcb's (bij schrootverwerkende bedrijven)
- A768: controles bij mobiele brekers
- A757: acties ter beperking van de emissie en de verspreiding van zware metalen naar de lucht

Vluchtige organische stoffen

Wat betreft vluchtige organische stoffen voert de afdeling controles uit op de implementatie van een Lekdetectie en herstel (LDAR) programma bij de (petro-) chemische sector en controle van diffuse en/of geleide VOS-emissievoorwaarden aan de hand van een solventboekhouding bij bedrijven die gebruik maken van organische oplosmiddelen.

De LDAR-controles zijn van toepassing bij GPBV-bedrijven die een fugatieve emissie hebben van meer dan 10 ton vluchtige organische stoffen (of 2 ton in geval van gevaarlijke componenten). Het gaat hierbij over bedrijven in de chemiesector of raffinaderijen. De focus ligt tijdens dergelijke controles op de aanwezigheid van de vereiste documenten die de jaarlijkse lekcontrole staven en de genomen herstelmaatregelen.

In 2016 zal een nieuwe SOF-meting van VOS-emissies in de haven van Antwerpen uitgevoerd worden. Die gebeurde een eerste maal in 2010. Toen bleek dat de reële emissies verschillende keren groter waren dan gerapporteerd in de IMJV's. Vele bedrijven in de haven moeten sinds 2010 een jaarlijks LDAR-programma uitvoeren. Deze metingen kunnen gebruikt worden om te controleren of de VOS-wetgeving tot nu toe een reële emissiereductie heeft bewerkstelligd. Bedrijven die gebruik maken van organische oplosmiddelen (bv. drukkerijen, productie verven, coating) boven een bepaalde drempel moeten voldoen aan VLAREM II, hoofdstuk 5.59. Tijdens een controle van dergelijk bedrijf wordt gekeken of de exploitant een degelijke solventboekhouding opmaakt, de nodige emissiemetingen uitvoert, voldoet aan de wettelijke emissiegrenswaarden of aan de vereisten van het reductieprogramma. In 2016 ligt de focus op bedrijven die actief zijn in de metaalcoating, zoals bv. bij de productie van bussen of vrachtwagens. Deze actie wordt behandeld onder A760.

Relevante Handhavingscampagnes

- A761: SOF
- A760: Controle VOS-emissies bij solventverbruikende bedrijven

Geur

Jaarlijks ontvangt MI tal van klachten over geurhinder. Sommige klachten zijn terecht, sommige onterecht. Sommige geuren zijn aanvaardbaar hinderlijk, andere onaanvaardbaar. Het is aan de toezichthouder van MI om klachten op te volgen (reactieve controles), de nodige vaststellingen te doen en te oordelen over de gegrondheid van de klacht en over de hinderlijkheid en de aanvaardbaarheid van de vastgestelde geur. Het vaststellen van geurhinder is complex en niet altijd evident omdat factoren zoals frequentie, aard en intensiteit van de geur mee bepalend hiervoor zijn. In complexe dossiers neemt MI een extern deskundige geurhinder onder de arm om een uitgebreid geuronderzoek uit te voeren (A740).

Relevante Handhavingscampagnes:

- A740: geuronderzoeken

Broeikasgassen en ozonafbrekende stoffen

Het laatste subthema lucht betreft de controle van koelinstallaties die werken op gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) of ozonafbrekende stoffen. Verordening 1005/2009 legt aan de lidstaten op om hiervoor een risicogestuurde benadering te hanteren. Bovendien is de inspectiecampagne rond het gebruik van F-gassen opgenomen als maatregel in het Vlaamse Mitigatieplan 2013 – 2020. Tijdens een controle controleert MI of het onderhoud van koelinstallaties door een erkende techniker wordt uitgevoerd en/of de andere wettelijke exploitatievoorschriften (lek dichtheidscontroles, instructiekaart, logboek en maximale relatieve lekverliezen) worden nageleefd. Tevens controleert MI tijdens de inspectie de installatie op koelgaslekken. In 2016 ligt de focus op de naleving van de nieuwe F-gas Verordening 517/2014 en op installaties die nog het koelmiddel R22 bevatten. Bijvullingen met HCFC's zijn immers niet meer toegelaten vanaf 1/1/2015.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A614: controle op gefluoreerde ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen
- A772: terugdringen van de lekverliezen van koelinstallaties in supermarkten

Afval

Het begrip 'afvalstof' is de voorbije halve eeuw geëvolueerd van een absoluut waardeloos naar een potentieel heel waardevol product. Al sinds 40 jaar wordt de afvalregelgeving in Europa centraal gestuurd via de opeenvolgende 'Kaderrichtlijnen Afval'. Naast deze Kaderrichtlijnen publiceerde Europa ook andere wetgevende initiatieven die specifieke afvalverwerkingswijzen (stortplaatsen, afvalverbrandingsinstallaties) of afvalstromen (afgedankte elektrische en elektronische apparaten, einde-afval-criteria, afgedankte voertuigen, mijnbouwafval) reguleren. Vlaanderen neemt al geruime tijd een voortrekkersrol op in het Europese afvalbeleid en liet het eerdere Afvalstoffendecreet evolueren tot het bredere Materialendecreet en zijn uitvoeringsbesluit VLAREMA. Een stap richting circulaire of kringlooeconomie. Afvalstoffen worden gegeerde grondstoffen en de regelgeving moet het mogelijk maken om niet te vermijden afvalstoffen op een kwalitatief hoogstaande wijze te recyclen. De definitieve verwijdering is de allerlaatste optie.

MI houdt het toezicht op alle aspecten van de Vlaamse afvalstoffenwetgeving met uitzondering van de inzameling van huishoudelijke en scheepsafvalstoffen, de voornamelijk administratieve monitoring van de beleidsuitvoering (uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, heffingen, recyclagedoelstellingen, ...) en op de uitvoering van de sectorale uitvoeringsplannen.

Het toezicht op de afvalregelgeving omvat de inzameling ervan, het transport binnen en buiten de gewest- en landsgrenzen, de traceerbaarheid en de verwerking van de afvalstoffen. Onze hoge verwerkingskosten en het economisch ongunstige klimaat stimuleren het zoeken naar goedkopere

verwerkingsalternatieven zoals de uitvoer van afvalstoffen naar lageloonlanden of het bijmengen van sterk vervuilde, soms gevaarlijke, afvalstoffen met andere minder vervuilde en ongevaarlijk afvalstoffen. Deze praktijken houden een risico in voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu. De aandacht van onze inspecties spitst zich dan ook toe op de correcte verwerking van afvalstoffen zonder het veroorzaken van hinder, het nagaan van de traceerbaarheid van afvalstoffen, het onderzoek naar illegaal verdunnen van afvalstoffen en het voorkomen van ongeoorloofde emissies naar water, lucht en bodem.

Omdat het inspecteren van afvalregelgeving een zeer specialistisch werk is, bestaan binnen MI verschillende werkgroepen die rond Afval werken: de algemene werkgroep Afval, de werkgroep Dierlijke Bijproducten (zie volgend thema) en het Ketenteam dat zich concentreert op de inzameling en het vervoer van afvalstoffen (zie hoofdstuk 4). De werkgroepen komen geregeld samen voor de voorbereiding, de opvolging en de bespreking van gecoördineerde inspecties: bij verwerkingsbedrijven (vb. biogasinstallaties); m.b.t. specifieke afvalstromen (vb. AEEA) of over de selectieve inzameling van bedrijfsafvalstoffen. Moeilijk handhaafbare of onduidelijke bepalingen in de regelgeving worden besproken en verbetervoorstellen worden doorgegeven aan onze beleidscollega's. Nieuwe regelgeving wordt toegelicht en de werkgroep bespreekt ook specifieke vragen van de toezichthouders en adviseert de stafvergadering.

Voor het nemen van monsters van afvalstoffen staan een intern 'kwaliteitshandboek monsternemingen en metingen' en professioneel materieel ter beschikking van de toezichthouders.

Relevante Handhavingscampagnes:

- P639: inspecties bij biogasinstallaties
- A768: geïntegreerde controle bij puinbrekers
- A645: controle opslaghoeveelheden bij afvalverwerkingsbedrijven en grondreinigingscentra
- M600: routinemonsternemingen afval

Dierlijke bijproducten

De dierlijke bijproducten bedoeld in dit document zijn producten van dierlijke oorsprong die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn. Een verkeerd gebruik ervan kan een risico inhouden voor de volksgezondheid, de diergezondheid en het milieu.

Naar aanleiding van enkele grootschalige crisissen, zoals de dioxinecrisis in 1999, werd besloten deze problematiek in de schoot van de Europese Unie aan te pakken. Daartoe werden Europese verordeningen opgesteld waarvan de Verordeningen 1069/2009 en 142/2011 de voornaamste zijn.

Deze verordeningen stellen begin- en eindpunten vast vanaf wanneer en tot wanneer producten onder deze regelgeving vallen, lijsten de toegelaten verwerkingsmethoden op en onderscheiden verschillende risicocategorieën dierlijke bijproducten die de verdere mogelijke handelingen bepalen. Tevens bevatten de verordeningen o.a. regels en procedures rond de traceerbaarheid van dierlijke bijproducten en worden de zelfcontroleverplichtingen voor de exploitanten gedefinieerd. Deze verordeningen werden in de Vlaamse regelgeving geïmplementeerd via het VLAREM en het besluit van de Vlaamse Regering betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten.

In Vlaanderen staan verschillende overheidsinstanties in voor het toezicht op bovenstaande regelgeving. MI wordt stelt jaarlijks een risicogebaseerd controleplan op dat voldoet aan de eisen uit de artikelen 41 en 42 van de Europese Verordening 882/2004. MI inspecteert op basis van dat controleplan jaarlijks verschillende inrichtingen die de in de verordening bedoelde dierlijke bijproducten voortbrengen. Het gaat enerzijds om bedrijven die op grond van Verordening 1069/2009 erkend zijn voor het inzamelen,

opslaan of verwerken van dierlijke bijproducten. Hieronder vallen o.a. biogasinstallaties, composteerinstallaties en verwerkers van dierlijke bijproducten. Bij deze inspecties wordt nagegaan of deze exploitanten de in de erkenning en verordeningen opgelegde voorwaarden correct naleven.

Daarnaast worden bepaalde inzamelaars, handelaars en makelaars met een OVAM-registratie voor het vervoer van dierlijke bijproducten geïnspecteerd. Bij deze controles schenken we de nodige aandacht aan het correcte gebruik van handelsdocumenten.

Tot slot wordt een selectie van inrichtingen uit de voedselketen geselecteerd voor inspectie. Hierbij wordt nagegaan of de exploitanten zich op correcte wijze ontdoen van de door hen voortgebrachte dierlijke bijproducten.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A621: controle in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten

Ggo's en pathogene organismen

Activiteiten met genetisch gemodificeerde en pathogene organismen brengen bepaalde risico's voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu met zich mee. Inrichtingen waar dergelijke organismen doelbewust worden gekweekt, opgeslagen, getransporteerd, vernietigd, verwijderd of gebruikt, moeten bepaalde inperkingsmaatregelen nemen om te vermijden dat mens en leefmilieu worden blootgesteld aan deze organismen.

Afhankelijk van het risico voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu worden deze activiteiten ingedeeld in vier risiconiveaus. Naarmate het risiconiveau van de activiteit stijgt moeten er meer en stringenter inperkingsmaatregelen genomen worden.

MI controleert systematisch de inperkingsmaatregelen bij alle inrichtingen met een toelating.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A850: Controle van ingeperkt gebruik ggo's en pathogene organismen

Energie

Energie is één van de belangrijke milieuthema's in Europa en ook in Vlaanderen. Dit komt omdat de meest gebruikte energiebronnen fossiele brandstoffen zijn. Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt bovendien tot de uitstoot van CO₂, een belangrijk broeikasgas.

In Europa zijn er 3 belangrijke richtlijnen omtrent energie:

- RIE die bepaalt dat energie op een doelmatige wijze dient gebruikt te worden (zie Hoofdstuk 2 voor meer uitleg omtrent RIE)
- richtlijn energie-efficiëntie
- richtlijn tot bevordering van duurzame energie

Enkele bepalingen uit de richtlijn energie-efficiëntie zijn omgezet in VLAREM II afdeling 4.9 "energieplan en energieaudit". Deze bepalingen leggen bedrijven (enkel de grote energieverbruikers en niet-KMO's) op om een energieplan of energieaudit op te stellen. In 2016 zal de focus van de controle liggen op de energieplannen. Deze controles zitten vervat in de handhavingscampagne A961 "Controle energieplanning".

In het decreet algemene bepalingen energiebeleid (DABE) en het hierbij horende uitvoeringsbesluit algemene bepalingen energiebeleid (BABE) worden verschillende bepalingen uit de richtlijn tot

bevordering van duurzame energie opgenomen. Hieronder valt ook de toekenning van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten. Elektriciteitsproducenten kunnen een aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten (GSC) en/of warmtekrachtcertificaten (WKC) bij VEA indienen (art. 7.1.1 en art. 7.1.2 van het Energiedecreet). In deze aanvraag verklaren zij heel wat zaken op erewoord, vb.: aard en kenmerken van de aangewende energiebron, economisch aantoonbare warmtevraag, energiestroomdiagram. Op basis van deze informatie worden GSC en WKC toegekend. Een aantal gegevens kunnen beter ook ter plaatse gecontroleerd worden. Aangezien MI reeds bij de bedrijven ter plaatse komt, is er een samenwerking ontstaan tussen het VEA en MI.

Uit de bevindingen van de controles op GSC in 2014 en 2015 werd besloten dat MI de controles op GSC zal verder zetten bij vergisters. Het MIP 2016 voorziet geïntegreerde controle (inclusief ketenonderzoek) bij een 13-tal vergisters. MI zal de controle van GSC mee opnemen in dit project. Zie fiche P639 voor meer uitleg.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A961: controle energieplanning
- P639: inspecties bij biogasinstallaties

Landbouw

De grote meerderheid van de geplande controles in de landbouwsector zijn opgenomen in het GPBV-handhavingprogramma. Enkel activiteiten bij de intensieve pluimvee- en varkenshouderij behoren tot het toepassingsgebied van de RIE, die de regels bevat voor GPBV-installaties. Voor de handhaving van milieuvervuilende activiteiten bij andere landbouwsectoren, zoals nertsen- en rundveehouderijen, moet MI sectorspecifieke handhavingscampagnes organiseren. In 2015 kwamen de nertsenkwekerijen aan bod. In 2016 plant MI geen specifieke handhavingscampagne in de landbouwsector. Wel voert MI reactieve controles uit in de rundveesector n.a.v. de lozing van silosappen uit voederkuilen (zie hiervoor hoofdstuk 8 en fiche R907). Wanneer kuilvoeder niet volgens de code van de goede landbouwpraktijken wordt bewaard (ontbreken van citerne of opvang), komen nutriëntrijke silosappen in Vlaamse oppervlaktewateren terecht, die een aanzienlijke organische vuilvracht veroorzaken. Wanneer er dergelijke lozingen worden vastgesteld, zal MI de toepassing van best beschikbare technieken, de algemene en sectorale voorwaarden van VLAREM II en de bijzondere voorwaarden in de milieuvergunning controleren inzake het opvangen en afvoeren van silosappen bij de rundveehouderij in kwestie.

Relevante Handhavingscampagnes:

- R907: enkel reactieve controles:

Overige handhavingscampagnes

De buitendienst Vlaams Brabant voorziet in 2016 een specifieke handhavingscampagne waarbij de controle van de milieuvergunning bij klasse 1 bedrijven centraal staat. In tegenstelling tot de routine campagne, R015 "controle van milieuvergunningen", waar de controles hoofdzakelijk gebeuren naar aanleiding van nieuwe vergunningsbesluiten of weigeringsbesluiten, zullen de toezichthouders zich hier focussen op bedrijven die tot op heden nog niet aan een controle werden onderworpen.

Relevante Handhavingscampagnes:

- A920: controle van klasse 1-bedrijven die nog niet eerder werden gecontroleerd in Vlaams-Brabant

7. Routine

Routineopdrachten worden gecoördineerd op de buitendiensten. Een aantal routineopdrachten hebben specifiek betrekking op één milieucompartiment, bijvoorbeeld het nemen en laten analyseren van afval- en afvalwaterstalen of het laten uitvoeren van emissiemetingen door een erkend laboratorium. Zie voor meer uitleg fiches M200 voor water, M400 voor geluid, M100, M500 en M600 voor afval, M700 en M750 voor lucht.

Andere routineopdrachten hebben betrekking op de exploitatie van hinderlijke inrichtingen in het algemeen, zoals de controle van milieuvergunningen (R015). Deze controles kunnen gebeuren naar aanleiding van nieuwe vergunningsbesluiten of weigeringsbesluiten en kunnen een volledige toets van de realiteit in het bedrijf aan de voorwaarden van de milieuvergunning beslaan ofwel enkel een controle van de bijzondere voorwaarden. Het diensthoofd van de buitendienst heeft de taak om de prioriteiten bij deze controles vast te leggen.

Aangezien het naleven van de voorwaarden van de milieuvergunning door de bedrijven een basisvoorwaarde is voor een kwaliteitsvol leefmilieu, worden de inspanningen voor de controle hierop begroot op een aanzienlijk deel van de beschikbare VTE.

In de samenvattende tabel werd voor al de routineopdrachten personeelsinzet voor 2016 begroot.

8. Reactieve Controles

Reactieve controles worden uitgevoerd naar aanleiding van een beroep dat wordt gedaan op MI. Aangezien er pas een optreden kan komen nadat daarvoor een oproep werd gelanceerd, is het moeilijk om reactieve controles effectief te plannen.

In dit plan werd aan de hand van de beschikbare gegevens van de voorbije jaren een poging gedaan om de nodige tijd in te schatten.

Volgende groepen worden onderscheiden: behandeling van klachten, optreden bij voorvallen, rapportering n.a.v. kantschriften, hoog toezicht en opmaken van evaluatieverslagen over proefvergunningen of opdrachten opgelegd krachtens bijzondere voorwaarden.

De reactie op het appel en de termijn waarbinnen wordt gereageerd, worden in belangrijke mate bepaald op basis van een door MI gehanteerde prioriteitenlijst die geregeld wordt geactualiseerd.

Voor de kantschriften van de parketten en de vragen van AMMC wordt in de rubriek "Reactieve controles" alleen de rapporteringstijd in rekening gebracht. De inspecties die eventueel gebeuren naar aanleiding van een kantschrift worden meegeteld in de rubriek "Voortgangscontrole (handhavingsinstrumentarium)".

Het is belangrijk om aan te geven dat het plannen van reactieve controles niet betekent dat op elk appel zal kunnen worden gereageerd. Zeker bij de reactieve controles, maar ook bij de routinecontroles, speelt de prioriteitenlijst een erg belangrijke rol. In principe moet voor elk dossier de prioriteitsafweging worden gemaakt.

9. Voortgangscntroles

“Het werk van een toezichthouder begint pas als de inspectie is afgelopen.” Het is een ietwat boude bewering die meer dan een grond van waarheid bevat. Tijdens een inspectie worden allerhande vaststellingen gedaan, die steeds moeten worden getoetst aan de vigerende regels.

Uit de cijfers van de handhavingsrapporten van de voorbije jaren kan worden afgeleid dat ongeveer 4 à 5% van de inspecties aanleiding geeft tot het opstellen van een proces-verbaal dat wordt bezorgd aan het Openbaar Ministerie.

Tegelijkertijd wordt ook de bestuurlijke afhandeling van een dossier gestart, via het treffen van maatregelen conform het milieuhandavingsinstrumentarium.

Bij de opmaak van dit MIP is ervoor geopteerd om bij de inschatting van de benodigde tijd voor een handhavingsactiviteit de volgende deelprocessen in aanmerking te nemen: dossiervoorbereiding, verplaatsing en vaststellingen ter plaatse, inspectieverslag en beoordeling vaststellingen, verslaggeving aan het Openbaar Ministerie en geven van een eerste aanmaning en rapportering (intern/extern).

Aangezien de voortgangscntrole erg dossiergebonden is, is het erg moeilijk om de daarvoor nodige tijd in te schatten per handhavingsactiviteit (project, actie, reactieve cntrole, ...). Bij de opmaak van dit plan wordt voor voortgangscntroles ongeveer een vijfde van de beschikbare tijd gereserveerd.

De voorbehouden tijd is in de samenvattende tabel terug te vinden onder de rubriek “Voortgangscntrole (milieuhandavingsinstrumentarium)”.

10. Fiches

10.1 Specifieke Handhavingscampagnes

Project P248	Controle op naleving autorisatieplichtige stoffen (REACH) via bedrijfsafvalwatercontroles		
Projectleider:	Rita Van Ham, Saartje Swinnen		
Kernteam:	betrokken toezichthouders van de buitendiensten		
Noodzaak / Milieurelevantie: Stoffen die ernstige en vaak irreversibele effecten kunnen hebben op de menselijke gezondheid en het milieu, kunnen worden geïdentificeerd als zeer zorgwekkende stoffen (Substances of Very High Concern – SVHC's). Verordening (EG) 1907/2006 van 18 december 2006 (REACH) stelt zich als doel ervoor te zorgen dat de risico's die voortkomen uit het gebruik van SVHC's beheerst worden, en dat de stoffen, daar waar mogelijk, vervangen worden. Hiervoor voorziet REACH in een systeem waarmee het gebruik van SVHC's en het in de handel brengen daarvan autorisatieplichtig kan worden gemaakt. Dergelijke stoffen worden opgenomen in bijlage XIV van de verordening en mogen na de verbodsdatum niet in de handel worden gebracht of gebruikt zonder autorisatie. Deze autorisatieplicht zorgt ervoor dat risico's die uit het gebruik van dergelijke stoffen voortvloeien, ofwel afdoende worden beheerst, ofwel minder zwaar wegen dan de sociaaleconomische voordelen.			
Omschrijving / Doelstellingen: Bijlage XIV van REACH lijst de stoffen op van alle autorisatieplichtige stoffen onder REACH. Het gebruik van stoffen die opgenomen zijn in bijlage XIV is verboden vanaf de "verbodsdatum", tenzij daarvoor een autorisatie werd verleend of tenzij een vrijstelling van toepassing is waarvoor een verbod geldt of zal gelden op het gebruik en de productie binnen de Europese Unie. Voor enkele van deze chemische stoffen is de autorisatieperiode, m.a.w. de periode om een afwijking te vragen op het verbod, afgelopen. MI wil via gerichte analyses op het bedrijfsafvalwater nagaan of het verbod wordt nageleefd. Wanneer de exploitant of de leverancier van de het product die de stof bevat een autorisatie aanvraagt, zal worden nagegaan of deze correct wordt toegepast of uitgevoerd. In 2016 zullen er o.a. controles gebeuren op de aanwezigheid van volgende stoffen: • hexabroomcyclododecaan – verbod sinds 21 augustus 2015 • bis (2-ethylhexyl)ftalaat – verbod sinds 21 februari 2015 • benzylbutylftalaat (BBP) – verbod sinds 21 februari 2015 • dibutylftalaat (DBP) – verbod sinds 21 februari 2015 • diisobutylftalaat (DIBP) – verbod sinds 21 februari 2015 • trichlooretheen – verbod vanaf 21 april 2016 en 1,2-dichloorethaan – verbod pas vanaf 22 november 2017 maar te bepalen via dezelfde analyse. Voor andere parameters zal in 2015 nagegaan worden of een betrouwbare selectieve kwantitatieve analysemethode beschikbaar is.			
Criterium voor succes: De controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	26 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden: het beschikbaar zijn van een analysemethode			
Is niet in het project vervat:			

Actie A122		Controles op vraag van VMM	
Coördinatie:		diensthoofden + Rita Van Ham	
Ondersteuning:		werkgroep water	
Noodzaak / Milieurelevantie: VMM leverde reeds een lijst van 106 bedrijven (ANT 23, LIM 20, OVL 32, VBR 16, WVL 15) waarvoor, op basis van de expertise van het oppervlakte- en afvalwatermeetnet, een inspectie aangevraagd wordt. De selectie is gebeurd op basis van de volgende motivaties: - het bedrijf voldoet niet aan de vergunde voorwaarden (meetconstructie en/of lozingsvoorwaarden) - de lozing van het bedrijf heeft een meetbare negatieve impact op de waterkwaliteit; - de heffing op het afvalwater berekend volgens de meetresultaten komt niet overeen met de werkelijke impact - bedrijven voldoen niet aan de contractvoorwaarden voor lozing op RWZI (niet naleven van de vergunning) - herhaaldelijke vaststellingen/meldingen van calamiteiten			
Omschrijving / Doelstellingen: MI heeft voor alle bedrijven die op de lijst van VMM voorkomen een evaluatie uitgevoerd van de huidige stand van zaken van deze dossiers. Ze heeft hierbij rekening gehouden met de eigen recente meetresultaten en desgevallend met reeds opgelegde MI-maatregelen. MI beschouwt de opmerkingen over de klasse-1 richtingen als prioritair. Opmerking over klasse 2- (en klasse3-) inrichtingen moeten opgevolgd worden door de betrokken gemeente. Deze evaluatie leidde tot een voorstel voor de controle van deze bedrijven in 2016. Terugkoppeling naar VMM over deze uitvoering is voorzien in 2017. Begin 2016 zal een terugkoppeling gebeuren over de controles in het kader van A121 van het MIP2015. Indien er monsters worden genomen, gebeurt dit via de procedures/ het budget van het labocontract afvalwater.			
Criterium voor succes: 1. de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart 2. evaluatie van de actie uit 2015 (A121) 3. begin 2017 kan aan VMM een evaluatiedocument worden bezorgd met voor elk bedrijf de volledig uitgevoerde acties die MI plande.			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 38 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden: optimaal overleg met VMM (minstens 2 maal /jaar in de decentrale werkgroepen en een algemeen centraal overleg).			
Is niet in de actie begrepen: 1. de bedrijven die op het decentraal overleg aan bod komen en waarvan VMM op de hoogte wil gehouden worden. Deze worden via M200 opgevolgd 2. voortgangscontroles (na eerste aanmaning) van de vastgestelde overschrijdingen.			

Actie A207	Controle op lozing van gevaarlijke stoffen	
Coördinatie:	diensthoofden + Rita Van Ham	
Ondersteuning:	werkgroep water	
Noodzaak / Milieurelevantie: MI gaat actief op zoek naar de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in de lozing van afvalwater, al dan niet opgenomen in de algemene, sectorale en bijzondere voorwaarden van de vergunning. Er is ook aandacht voor stoffen die niet zijn gevat door of te weinig aanbod komen bij routinecontroles. In 2016 wil MI aandacht schenken aan een opvolging van de lozing van broomhoudende brandvertragers (BVV), perfluortensiden (PFT), dioxinen, furanen en (dioxine-achtige) bpcb's... en aan stoffen met een hormoonverstorende werking zoals pesticiden.		
Omschrijving / Doelstellingen: In 2016 gaat de aandacht uit naar: Analyses via het labocontract: - dioxinen en furanen in afvalwater (vervolg van 2008-2015): minstens controle bij alle betrokken (afval)verbrandingsinstallaties met rookgasreiniging, maar daarnaast ook de mogelijkheid tot controle in andere sectoren (o.a. chemie) (dioxine-achtige) pcb's in afvalwater: bij shredders wordt een relevant aantal monsters van het geloosde afvalwater genomen en geanalyseerd op pcb's en dioxine-achtige pcb's - de opvolging van BVV's en PFT's bij o.a. textiel, oppervlaktebehandeling wordt verdergezet - pesticiden in afvalwater bij groentenverwerking en in oppervlaktewater bij serristen		
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.		
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet: 37 dagen
Streefdatum:	31 december 2016	
Externe randvoorwaarden: de monsternames op pcb's bij shredders moeten uitgevoerd worden na een regenbui.		
Is niet in de actie begrepen: voortgangscontrole (na de eerste aanmaning) van de vastgestelde overschrijdingen.		

Actie A217	Voedingsbedrijven onder richtlijn 91/271		
Coördinatie:	diensthoofden + Rita Van Ham		
Ondersteuning:	werkgroep water		
Noodzaak / Milieurelevantie: De Europese richtlijn 91/271 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater vermeldt in artikel 13 paragraaf 1: "De Lidstaten zorgen ervoor dat biologisch afbreekbaar industrieel afvalwater van installaties van de in bijlage III genoemde bedrijfstakken, dat niet via stedelijke waterzuiveringsinstallaties in ontvangende wateren wordt geloosd, uiterlijk op 31 december 2000 vóór de lozing voldoet aan de voorwaarden die in voorafgaande voorschriften en/of bijzondere vergunningen door de bevoegde autoriteit of instantie zijn vastgesteld, indien het lozingen betreft van installaties die ten minste 4.000 IE vertegenwoordigen." De bedrijfstakken die zijn opgenomen in de richtlijn zijn: zuivelindustrie, vervaardiging van producten op basis van groenten en fruit, bereiding en botteling van frisdranken, verwerking van aardappelen, vleesindustrie, brouwerijen, bereiding van alcohol en alcoholhoudende dranken, vervaardiging van diervoeder uit plantaardige producten, vervaardiging van gelatine en lijm op basis van huiden en beenderen, mouterijen, visverwerkingsindustrie.			
Omschrijving / Doelstellingen: MI zal de lozing de bedrijven die onder deze richtlijn vallen, ongeveer een 90-tal, met een verhoogde frequentie controleren indien er in de loop van de voorbije twee jaar minstens 2 overschrijdingen van de lozingsnorm werden vastgesteld. Daarnaast zullen ook voedingsbedrijven die recent overschakelden van lozing op riolering naar lozing op oppervlaktewater extra worden gecontroleerd. De controles gebeuren enkel bij die voedingsbedrijven (en aanverwante sectoren) die niet zijn aangesloten op RWZI. Deze actie moet de aandacht vestigen op het (blijven) naleven van de lozingsnormen van het effluent. Indien noodzakelijk worden de nodige maatregelen getroffen opdat deze bedrijven zo snel mogelijk alle toepasselijke wettelijke lozingsbepalingen (blijven) naleven.			
Criterium voor succes: 1. alle afgesproken bemonsteringen werden uitgevoerd, geëvalueerd en opgevolgd 2. alle betrokken bedrijven voldoen aan alle toepasselijke bepalingen of volgen een saneringsplan waarmee ze zo snel mogelijk aan al deze bepalingen zullen voldoen			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	14 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen: de voedingsbedrijven waarbij in de periode 2014-2015 geen of slechts 1 normoverschrijding is vastgesteld. Zie opvolging hiervan M200			

Actie A240	Controle van de zelfcontrole water		
Coördinatie:	diensthoofden + Rita Van Ham		
Ondersteuning:	werkgroep water		
Noodzaak / Milieurelevantie: Vlarem II voorziet dat exploitanten bij lozing van gevaarlijke stoffen vanaf een vastgelegd debiet en het geloosde afvalwater zelf (laten) controleren in functie van: - controle op de naleving van de voorwaarden - kwaliteitsbewaking van het proces en stimulans tot voortdurende procesoptimalisatie - een pro-actieve maatregel om het milieu maximaal te beschermen De zelfcontrole water is gekoppeld aan de bedrijfsrapportering in het kader van het integraal milieujaarverslag. In die zin is het belangrijk dat eigen resultaten jaarlijks getoetst worden aan de IMJV-drempelwaarden (Integraal milieujaarverslag).			
Omschrijving / Doelstellingen: Voor de verplichtingen i.v.m. de zelfcontrole bij de lozing van afvalwater worden de bedrijven ingedeeld op basis van het geloosde debiet en de al dan niet aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. De belangrijkste zelfcontrole is voor de bedrijven met lozing van gevaarlijke stoffen en met een debiet van meer dan 50 m³/u. Een aantal bedrijven wordt opgevolgd via het GPBV-planningssysteem. Bij alle belangrijke lozers, welke niet onder de richtlijn industriële emissies vallen, zal in 2016 een volledige controle van de zelfcontrole uitgevoerd worden. Volgende items zullen aan bod komen: • worden de verplichte zelfcontrolemaatregelen uitgevoerd? • wordt de zelfcontrole correct uitgevoerd, m.a.w. is het laboratorium erkend volgens Vlarel, werden eigen metingen en analyses van de exploitant geattesteerd door een erkend laboratorium, apparatuur, procedures en methodes, frequentie, ...? • wordt de zelfcontrole uitgevoerd bij representatieve bedrijfsomstandigheden? • wordt er voldaan aan de geldende voorwaarden? De werkgroep stelde daarvoor reeds begeleidende documenten op.			
Criterium voor succes: De controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum: 1 januari 2016		Personeelsinzet: 41 dagen	
Streefdatum: 31 december 2016			
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A407	Geluids- en trillingsonderzoeken		
Coördinatie:	diensthoofden + Geert Keppens		
Ondersteuning:	werkgroep geluid en trillingen		
Noodzaak / Milieurelevantie: Lawaai en trillingen tasten de kwaliteit van het leven en de omgeving van mensen aan. De hinder die zo ontstaat leidt ook tot klachten bij MI. Jaarlijks ontvangt MI honderden klachten met betrekking tot geluid- of trillingen. MI onderzoekt zelf of de klachten terecht en gegrond zijn, door middel van waarnemingen (zie M400). Bij ingewikkelde klachten echter, bijvoorbeeld wanneer hinder door meer dan één bedrijf veroorzaakt wordt en het niet zonder meer mogelijk is om de verschillende bijdragen van elk bedrijf afzonderlijk te bepalen, kan MI een beroep doen op erkende deskundigen.			
Omschrijving / Doelstellingen: Geluids- en/of trillingsonderzoeken uitbesteden aan erkende milieudeskundigen ter ondersteuning van het inspecteren en maatregelen nemen (behandeling van klachten; afdwingen van saneringen). Hier wordt een budget voorzien om ad hoc een 2 a 3-tal geluidsonderzoeken te laten uitvoeren. Eén trillingsonderzoek is al voorzien in 2016 in Kampenhout Het eind 2015 opgestarte geluidsonderzoek in Lanaken wordt in 2016 verder afgewerkt, hier wordt ook personeelsinzet voor gerekend.			
Criterium voor succes: 2 à 3 geluids- of trillingsonderzoeken opgestart in 2016			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	14 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Project P525	Controle op broomhoudende vlamvertragers bij stortplaatsen voor baggerspecie		
Projectleider:	Jeroen November		
Kernteam:	werkgroepen bodem & grondwater – afval - water		
Noodzaak / Milieurelevantie: De sectorale milieuvoorwaarden voor monostortplaatsen voor baggerspecie zijn opgenomen in afdeling 5.2.5 van VLAREM. Belangrijk bij stortplaatsen is de afdichting onderaan en (bovenaan na afdek) zodat pollutanten niet kunnen doordringen of geloosd worden in de bodem, het oppervlaktewater of het grondwater. Om na te gaan of er voldoende afdichting is van de stortplaats en voldoende bescherming is tegen mogelijke verontreiniging van het grondwater zijn rondom elke stortplaats peilbuizen voorzien. Van waterbodems of baggerspecie uit een regio met een rijk textielverleden is geweten dat ze vervuild zijn met o.a. broomhoudende vlamvertragers. In 2016 zal MI bij stortplaatsen gelegen in een regio met een rijk verleden aan textielbedrijven, meubelmakerijen,... en waarvan de acceptatievoorwaarden toelaten dat waterbodems/baggerspecie van die regio's wordt aangevoerd steekproefsgewijs de aangevoerde specie, enkele peilputten en het percolaatwater bemonsteren en controleren op o.a. BVV.			
Omschrijving / Doelstellingen: MI zal controles uitvoeren bij stortplaatsen in exploitatie of in afgewerkte status waarvan ze weet dat er baggerspecie uit de textielregio's van Vlaanderen wordt aangevoerd of werd gestort. De stortplaatsen in exploitatie worden gecontroleerd op: - het acceptatiebeleid (onder meer herkomst van de specie en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen) - waar relevant de analyse van het percolaat- en oppervlaktewater - bemonstering van peilputten rondom de stortplaats en analyse op de aanwezigheid van broomhoudende vlamvertragers Van relevante stortplaatsen in nazorg wordt enkel een selectie van peilputten rondom de stortplaats bemonsterd en geanalyseerd op de aanwezigheid van broomhoudende vlamvertragers.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	36 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in het project vervat:			

Actie A519	Controle grondwaterwinningen	
Coördinatie:	diensthoofden + Jeroen November	
Ondersteuning:	werkgroep bodem & grondwater	
Noodzaak / Milieurelevantie: In Vlaanderen wordt grondwater in grote hoeveelheden uit de verschillende watervoerende lagen onttrokken. Dit zowel voor de industrie, landbouw, drinkwatermaatschappijen als particulieren. Duurzaam omspringen met en het beschermen van de grondwaterreserves, zowel kwantitatief als kwalitatief, is noodzakelijk.		
Omschrijving / Doelstellingen: Bij een 25-tal bedrijven verspreid in Vlaanderen zal een grondige controle worden uitgevoerd van de grondwaterwinning(en). Bedrijven worden gekozen op basis van volgende criteria: - grootste winningen waaronder een aantal productiecentra van drinkwatermaatschappijen - bedrijven/sectoren met een twijfelachtige reputatie wat betreft grondwaterwinning - controle van de zelfcontrole grondwater en verdere opvolging wanneer uit de zelfcontrole grondwater ernstige tekortkomingen blijken - potentieel klasse 1-ingedeelde inrichtingen, maar slechts klasse 2 vergund - illegale grondwaterwinningen (vb. melding VMM, andere watervoerende laag, ...) - grondwaterwinningen in overgeëxploiteerde watervoerende lagen en/of die onttrekken boven het vergunde volume - bedrijven waar nieuwe grondwaterwinningen wordt aangelegd - grondwaterwinningen die recent nog niet aan een controle zijn onderworpen De inspecties bij de vergunde grondwaterwinningen worden uitgevoerd aan de hand van specifieke checklists met aandacht voor het boren in de ondergrond, het gebruik van het grondwater, de vergunningstoestand, de administratieve verplichtingen, de peilregistratie, analyses en heffingen, de bijzondere voorwaarden, het herboren, het wijzigen van bestaande putten, de buiten dienst gestelde grondwaterwinningen en de uitrusting van de peil- en de boorputten. Bij de controle van boringen wordt nagegaan of de code van goede praktijk uit bijlage 5.53.1 van Vlarem II correct wordt gevolgd. Tijdens de inspecties kunnen monsters van het grondwater genomen worden en peilmetingen uitgevoerd worden. Deze monsternames en peilmetingen vormen een effectieve terreincontrole op de zelfcontroleverplichtingen van de exploitant.		
Criterium voor succes: Goede selectie van de bedrijven en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.		
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet: 49 dagen
Streefdatum:	31 december 2016	
Externe randvoorwaarden: voldoende medewerking van externe diensten (melden van probleemdossiers, illegale winningen, aanleg van nieuwe grondwaterwinningen,...).		
Is niet in de actie begrepen:		

Project P639	Inspecties bij biogasinstallaties		
Projectleider:	Christophe Bervoets		
Kernteam:	projectgroep		
Noodzaak / Milieurelevantie: In het verleden hebben enkele dossiers aangetoond dat schadelijke afvalstromen mee verwerkt werden tot organische bodemverbeteraars. Het mengen van afvalstromen die in feite niet in aanmerking kwamen voor toepassing in of als grondstof, heeft er in bepaalde gevallen toe geleid dat landbouwpercelen vervuild werden, met grote economische schade tot gevolg. Het is niet ondenkbaar dat op deze manier ook de voedselketen besmet kan worden. De laatste jaren hebben een aantal biogasinstallaties het faillissement aangevraagd, zijn van eigenaar veranderd en recent hebben een enkele installaties het nieuws gehaald wegens een calamiteit waarbij zich emissies naar het milieu hebben voorgedaan. De meeste biogasinstallaties vallen nu ook onder de Europese Richtlijn 2010/75/EU van 24 november 2010 inzake industriële emissies. Ten slotte worden aan biogasinstallaties ook groenestroomcertificaten toegekend waarvan het bedrag afhankelijk is van de verwerkte stromen. Ook hier moeten controles bevestigen of de aangegeven stromen overeenstemmen met de werkelijkheid.			
Omschrijving / Doelstellingen: Met dit project wil MI integrale controles uitvoeren op alle biogasinstallaties in het Vlaamse Gewest. Elk milieuaspect zal aanbod komen om de milieu-impact van deze installaties zo laag mogelijk te houden. Probleemdossiers en faillissementen zullen van nabij worden opgevolgd. In een eerste, driejarige fase van het project zullen biogasinstallaties worden geïnspecteerd die ook organisch biologische afvalstromen verwerken. Daarna zullen de zuivere mestvergistingsinstallaties worden gecontroleerd. De integrale controles zullen de volgende aspecten omvatten: veiligheid, beheer en milieuzorgsysteem, hinder, kwaliteit aanvoer en afvoer, traceerbaarheid, ketentoezicht, verontreiniging oppervlaktewater, grondwater, dierlijke bijproducten, diffuse en geleide emissies, hernieuwbare energie.			
Criterium voor succes: biogasinstallaties zijn integraal doorgelicht en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	298 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in het project vervat: biogasinstallaties gekoppeld aan RWZI's			

Actie A645	Controle opslaghoeveelheden van afvalstoffen en verontreinigde uitgegraven bodem		
Coördinatie:		diensthoofden + Bart Palmans	
Ondersteuning:		werkgroep afval	
Noodzaak / Milieurelevantie: In een moeilijke markt moet er vermeden worden dat bedrijven in moeilijkheden te grote hoeveelheden te reinigen materialen opslaan. Bij faillissement bestaat de mogelijkheid dat de Vlaamse overheid deze afvalstoffen ambtshalve moet opruimen.			
Omschrijving / Doelstellingen: Controle op het correct gebruik van gereinigde materialen en uitgegraven bodem en op de opslagen volumes grond en materialen op het terrein van de geïnspecteerde GRC's/ afvalverwerkingsinrichtingen en toetsing van deze volumes aan de vergunde hoeveelheden.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 39 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen: • het toezicht op het correct gebruik van de gereinigde materialen en de uitgegraven bodem • geen controles van klasse 2-inrichtingen • voortgangscontrole van de vastgestelde overschrijdingen			

Actie A621	Controle in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten		
Coördinatie:	diensthoofden + Christophe Bervoets		
Ondersteuning:	werkgroep dierlijke bijproducten		
Noodzaak / Milieurelevantie: In 2011 trad de Europese Verordening (EC) nr. 1069/2009 in werking. Deze stelt de gezondheidsvoorschriften vast inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten. Bovendien worden in deze verordening verschillende taken opgelegd aan de lidstaten. Via het inspectieprogramma wordt getracht de contaminatie van de voedselketen ten gevolge van het onzorgvuldig behandelen en verwerken van risicovolle dierlijke bijproducten te vermijden.			
Omschrijving / Doelstellingen: Gerichte inspectie van een aantal actoren gevat door de verordening. De gecontroleerde bedrijven zijn hetzij 1069-erkende bedrijven, hetzij ophalers van dierlijk afval, hetzij bedrijven die producenten kunnen zijn van dierlijke bijproducten. De verwerkte dierlijke bijproducten worden opnieuw gecontroleerd op hun microbiële kwaliteit. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het correct gebruik van handelsdocumenten conform V1069/2009. De bedrijfskeuze van de 1069-erkende bedrijven gebeurt enerzijds op basis van terreinervaring van MI. Anderzijds worden bedrijven die geruime tijd niet werden gecontroleerd in deze actie gevat.			
Criterium voor succes: 1. de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart. 2. rapport voor de evaluatiecommissie Dierlijke Bijproducten is geschreven			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	108 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen: de bemonstering van afvalwater bij de slachthuizen.			

Actie A614	Controle op gefluoreerde ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen		
Coördinatie:		diensthoofden + Saartje Swinnen	
Ondersteuning:		werkgroep ozonafbrekende stoffen/gefluoreerde broeikasgassen	
Noodzaak / Milieurelevantie: 1.. Vanaf 1 januari 2015 zijn bijvullingen van koelinstallaties met ozonafbrekende HCFK's zoals R22 niet meer toegelaten. De HCFK's worden vervangen door HFK's. Hierdoor neemt het 'global warming potential' (GWP) van de gebruikte koelmiddelen toe. Inspecties op het correcte onderhoud van koelinstallaties met HFK's blijven daarom van zeer groot belang, zeker omdat vanaf 1 januari 2015 de nieuwe F-gas verordening (517/2014) van kracht werd. Naast de hoeveelheid koelmiddel in de installatie wordt ook het GWP van het koelmiddel belangrijk voor het bepalen van de periodieke lekdichtheidscontroles. 2. De certificering van koeltechnische bedrijven en koeltechnici moet leiden tot een betere uitbating van koelinstallaties, maar ook hier blijkt niet alles goed te verlopen en is een controle op zowel het bezit van een certificaat (definitief certificaat verplicht sinds juli 2011) als de vereiste uitvoeringen bij de bedrijven nodig.			
Omschrijving / Doelstellingen: 1. De inspecties bij exploitanten waar koelinstallaties in gebruik zijn, worden verder gezet in 2016. Enerzijds zal een controle van de logboeken duidelijkheid verschaffen over de historiek van specifieke installaties, hun relatieve lekverlies, verplichte lekdichtheidscontroles en certificaten (art 5.16.3.3. van titel II van het Vlarem). Anderzijds zal met behulp van een koeltechnicus de installatie op koelgaslekken getest worden. De focus van de lekdetectie is gericht op oudere installaties en op installaties met R22. 2. Koeltechnische bedrijven zullen bezocht worden om na te gaan of zij voldoen aan de vereiste verplichtingen 3. Bij enkele groothandelaars in koelmiddel zal nagegaan worden hoe de koelmiddelstroom verloopt. Tevens zal het afvalstoffenregister van de koelmiddelgroothandel gecontroleerd worden.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 april 2016	Personeelsinzet: 103 dagen
Streefdatum:		15 december 2016	
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A772	Terugdringen van de lekverliezen van koelinstallaties in supermarkten		
Coördinatie:		diensthoofden + Saartje Swinnen	
Ondersteuning:		werkgroep ozonafbrekende stoffen/gefluoreerde broeikasgassen	
Noodzaak / Milieurelevantie: Door de aanpak op het niveau van de keten kan de uitstoot van F-gassen in deze sector makkelijker teruggedrongen worden. Dit leidt tot een grotere milieuwinst dan de aanpak van individuele winkels.			
Omschrijving / Doelstellingen: Controles van koelinstallaties in supermarkten leiden vaak tot vaststellingen van non-conformiteit: Logboeken bij de installaties zijn niet consulteerbaar tijdens inspecties. De vastgestelde relatieve lekverliezen liggen vaak boven de maximale drempel van 5% per jaar. Deze controles vonden tot nu toe plaats in individuele winkels, waardoor slechts een beperkt percentage van de supermarkten gecontroleerd werd. Een aanpak op het niveau van de supermarktketen laat toe een beter overzicht in het totaal koelmiddelenverbruik te verkrijgen en de problematiek aan te pakken. In een eerste fase zal met de supermarktketens overleg plaatsvinden om de problematiek inzake koelmiddelenverlies te verduidelijken. Er zal aan de ketens gevraagd worden naar een inventarisatie van probleeminstallaties. In een tweede fase wordt gevraagd naar een herstelplan om de lekverliezen van deze koelinstallaties terug te dringen. In een derde fase wordt de uitvoering van dit plan besproken met de supermarktketens. Finaal zullen in een laatste fase steekproefsgewijze controles worden uitgevoerd zodat een correcte opvolging van het herstelplan gegarandeerd is.			
Criteria voor succes: In 2016 zal de sanering van 1 grote supermarktketen beoogd worden en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 22 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A733	Controle van de zelfcontrole lucht		
Coördinatie:	diensthoofden + Roel Vaneerdeweg		
Ondersteuning:	werkgroep lucht geleid		
Noodzaak / Milieurelevantie: Voortzetting van de evaluatie van de zelfcontrole bij vooraf geselecteerde bedrijven. Bij de betrokken bedrijven wordt nagegaan of en hoe het verplichte zelfcontroleprogramma in 2015 werd uitgevoerd. Tijdens de controle wordt het respecteren van de geldende emissiegrenswaarden gecontroleerd, evenals de correcte en volledige uitvoering van de zelfmonitoring.			
Omschrijving / Doelstellingen: De controle van de uitstoot van verontreinigende stoffen naar de lucht is hoofdzakelijk gebaseerd op de uitvoering van het VLAREM II programma inzake zelfcontrole. Dit kan, naargelang het geval, bestaan uit continue metingen met vast opgestelde meetapparatuur, puntmetingen door een erkend laboratorium of door het bedrijf zelf of door het toepassen van een aantal alternatieve bepalingswijzen (berekeningen, massabalansen, ...). De praktijk wijst uit dat een regelmatige controle van deze zelfcontrole belangrijk is om de bedrijven ertoe aan te zetten hun emissies met de vereiste frequentie en de vereiste nauwkeurigheid te blijven bepalen.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	44 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A740	Geuronderzoeken		
Coördinatie:		diensthoofden + Geert Keppens	
Ondersteuning:		TH's betrokken buitendiensten	
Noodzaak / Milieurelevantie: Jaarlijks ontvangt MI honderden klachten over geurhinder. Sommige klachten zijn terecht, sommige onterecht. Sommige geuren zijn aanvaardbaar hinderlijk, andere onaanvaardbaar. Het is aan de toezichthouder van MI om klachten op te volgen, de nodige vaststellingen te doen en te oordelen over de terechtheid, hinderlijkheid en aanvaardbaarheid. Het vaststellen van geurhinder kan een complex gegeven zijn dat niet altijd op eenvoudige wijze vast te stellen is. Zo is bij een bronnencomplex niet altijd duidelijk welke bedrijven de oorzaak zijn van de geurhinder. Een objectief uitgevoerd geuronderzoek kan een uitbater ervan overtuigen dat zijn bedrijf geurhinder veroorzaakt. Zo kan op een wetenschappelijke wijze de effectieve hinder bij de omwonenden bepaald worden.			
Omschrijving / Doelstellingen: Volgende geuronderzoeken opgestart in 2015 zullen worden afgewerkt in 2016: 1. For Farmers, Danis (Izegem; BD West-Vlaanderen): veevoederbedrijven Doel: uitsluiting geven of het bedrijf na sanering nog onaanvaardbare hinder geeft in omgeving of om objectieve resultaten te verzamelen in het geval de exploitant onvoldoende maatregelen neemt Voorstellen voor op te starten geuronderzoeken in 2016: 1. Izegem, West-Vlaanderen Doel: Evaluatie of de resterende geur nog hinder kan veroorzaken 2. Grimbergen, Vlaams-Brabant Doel: Onafhankelijke Evaluatie van de geurproblematiek, eventueel na doorvoeren van saneringen die uit eigen onderzoek naar voor komen 3. Olen, Antwerpen Doel: Bepalen welke bedrijven in een bronnencluster verantwoordelijk zijn voor de geurhinder in de omgeving			
Criterium voor succes: 3 geuronderzoeken opgestart in 2016 en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 32 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A751	Fijn stof (PM10): aanpak van diffuse emissies in gebieden met verhoogde fijnstofconcentraties		
Coördinatie:	diensthoofden + Jan Van Hoeymissen		
Ondersteuning:	werkgroep lucht diffuus		
Noodzaak / Milieurelevantie: Fijn stof is momenteel naast ozon één van de belangrijkste aspecten in de luchtvervuiling in Vlaanderen. Fijn stof heeft een directe en indirecte negatieve impact op de menselijke gezondheid. De aanpak van fijn stof staat centraal in het Europees beleid tegen luchtverontreiniging. De jaargrenswaarden voor PM 10 en PM 2,5 (EU Richtlijn 1999/30/EG) worden in Vlaanderen al een tijdje gerespecteerd, maar het is pas zeer recentelijk dat Vlaanderen er in geslaagd is de dagnormen van PM 10 te behalen, mede dank zij goede meteorologische condities. Inspanningen op het vlak van fijn stof blijven dus noodzakelijk. Naast een hoge bijdrage van het verkeer spelen lokaal ook industriële emissies t.g.v. op- en overslagactiviteiten, metaalverwerking e.a. een rol. Begin 2013 werd ook de nieuwe Vlarengereguleerder van kracht inzake diffuse stofemissies door op- en overslagactiviteiten. In 2014 werd een nieuw actieplan luchtkwaliteit Gent, en een nieuw actieplan luchtkwaliteit Antwerpen goedgekeurd door de minister. Deze acties zijn in de 2 ^{de} helft van 2014 van start gegaan met inbreng van AMI.			
Omschrijving / Doelstellingen: De acties die in de voorgaande jaren gestart werden in de zones met verhoogde fijnstofconcentraties (Roeselare, Oostrozebeke/Wielsbeke, Gentse kanaalzone en Antwerps havengebied/agglomeratie) zullen verder opgevolgd worden. Daarnaast zullen er ook nieuwe acties worden gestart. MI zal in al deze zones werken aan: - het opleggen van stofactieplannen aan bedrijven die een belangrijke bijdrage leveren aan de fijn stof problematiek in deze zones - het toetsen of deze bedrijven de maatregelen, die in de stofactieplannen zijn opgenomen ook hebben uitgevoerd - op basis van de lijst van bedrijven die een stofrapport hebben ingediend (te verkrijgen van AMV), zal AMI bij controles nagaan of bedrijven die een stofrapport moesten opstellen, dat effectief gedaan hebben - in het nieuwe actieplan luchtkwaliteit Gent verbindt AMI zich het aantal uitgevoerde controles als indicator te rapporteren - voornamelijk in hotspotzone Antwerpen zal er ook extra aandacht besteed worden aan NO₂ emissies; niet alleen omdat de immissiegrenswaarden van NO₂ in deze zone occasioneel overschreden worden (data VMM), maar ook omdat deze component een belangrijke rol speelt in de vorming van secundair fijn stof De actie loopt tot en met 2017.			
Criterium voor succes: daling in handhavingsmaatregelen bij relevante bedrijven en daling van fijn stof (PM10) immissiewaarden bij VMM meetposten			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	76 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden: niveau PM10 is afhankelijk van achtergrond buitenland en verkeer.			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A755	Emissiemetingen bij biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties		
Coördinatie:	diensthoofden + Roel Vaneerdeweg		
Ondersteuning:	werkgroep lucht geleid		
Noodzaak / Milieurelevantie: Uitvoering van emissiemetingen bij een selectie van een 40-tal houtafvalverbrandingsinstallaties. Deze emissiemetingen gebeuren voornamelijk bij installaties waarbij in het verleden belangrijke emissies werden vastgesteld, bij bedrijven die recent niet aan bod kwamen en bij nieuw vergunde installaties. Om te kunnen uitmaken welke emissiegrenswaarden gelden, moet ook de chemische samenstelling van het verbrande houtafval gekend zijn. Om die reden zullen er ook telkens monsters worden genomen van het houtafval voor analyse.			
Omschrijving / Doelstellingen: In de periode 2006-2014 zijn er bij diverse houtafvalverbrandingsinstallaties emissiemetingen uitgevoerd, zowel bij grotere verbrandingsinstallaties als bij kleinschalige houtverbrandingsinstallaties (<5 MW) ongeacht of het om een klasse 1- of klasse 2-bedrijf gaat. De selectie van houtverbrandingsinstallaties is daarbij vooral gebeurd op basis van emissieresultaten waar in het recente verleden (bijna-)overschrijdingen van de emissiegrenswaarden zijn vastgesteld. Bij een aantal van deze installaties, waar ernstige problemen werden vastgesteld, werden over deze periode meerdere meetcampagnes uitgevoerd. Er werden ook telkens monsters genomen en geanalyseerd van het houtafval om te kunnen uitmaken welke emissiegrenswaarden gelden. Uit de resultaten van deze meerjarige acties kan worden geconcludeerd dat er bij houtverbrandingsinstallaties nog steeds heel wat problemen zijn met betrekking tot de geldende regelgeving.			
Criterium voor succes: alle controles uitgevoerd en gestart met de eventuele administratieve en strafrechtelijke afhandeling			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	94 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A758	Beperking van de emissie van dioxines en dioxineachtige pcb's (bij schrootverwerkende bedrijven)		
Coördinatie:	diensthoofden + Jan Van Hoeymissen		
Ondersteuning:	werkgroep lucht diffuus		
Noodzaak / Milieurelevantie: Studies en vaststelling door de VMM tonen aan dat op en rond de terreinen van schrootverwerkende bedrijven occasioneel dioxineachtige pcb's (en in mindere mate dioxines) voorkomen in neervallend stof. Via veevoederteelt, opname door grazende dieren of pluimvee in de omgeving kunnen deze verbindingen in de voedselketen terecht komen. Uit een verdere analyse van deze problematiek door MI is gebleken dat het voorkomen en beheersen van stofemissie bij deze bedrijven van het grootste belang is, zeker wat de diffuse bronnen betreft. Bij verschillende betrokken bedrijven werden door MI reeds actieplannen opgelegd voor de preventie en beheersing van stofvorming en van de emissie van dioxines en dioxineachtige pcbs. De controle op de uitvoering van deze acties, alsook op de uitvoering van de stofbeheersplannen en de opvolging van de depositiemeetresultaten rond shredderbedrijven blijven belangrijke aandachtspunten voor MI. De resultaten van de depositiemetingen door VMM worden verder opgevolgd			
Omschrijving / Doelstellingen: Op basis van de conclusies en aanbevelingen van de AMI benchmarkactie A758 van 2014 werden nieuwe acties gedefinieerd om de emissies van dioxines en pcb's verder in te dijken. In 2015 werden de dossiers mbt lucht en water vervolledigd en werden maatregelen opgelegd. Deze zullen verder opgevolgd worden in 2016 en 2017. Het is de bedoeling om tot een uniforme handhaving te komen voor alle relevante bedrijven in Vlaanderen. AMI zal in dit verband ook zijn commitment in het kader van de uitvoering van het "actieplan dioxines en pcb's" nakomen. Deze actie zal worden uitgevoerd in nauw overleg met de werkgroep afval en de werkgroep water. In 2018 en 2019 zal de focus liggen op de grote schrootverwerkers waarvan er tot nu toe geen VMM depositiegegevens beschikbaar zijn.			
Criterium voor succes: 1. de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart 2. daling van de concentraties van dl-pcb's bij depositie meetposten			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	13 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden: de depositie meetposten en –methoden moeten representatief zijn voor de emissies bij de bedrijven.			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A768	Geïntegreerde controles bij puinbrekers
Coördinatie:	diensthoofden + Jan Van Hoeymissen
Ondersteuning:	werkgroepen lucht-diffuus, afval en geluid & trillingen
Noodzaak / Milieurelevantie: • Stof: breek- en zeefinstallaties en de eraan gekoppelde opslag kunnen aanleiding geven tot veel stofhinder. Ondanks de opgelegde maatregelen in de vergunning en in Vlarem (nu ook afdeling 4.4.7 van titel II van het VLAREM), wordt in de praktijk vastgesteld dat deze problematiek blijft bestaan. Mogelijke oorzaak is dat de voorziene sproeiers op de installaties en voor het bevochtigen van de opslag onvoldoende worden ingezet. • Geluid: breek- en zeefinstallaties geven vaak aanleiding tot ernstige geluidshinder voor de omwonenden. • Afval: vooral bij mobiele brekers is er soms twijfel over de milieuhygiënische kwaliteit van de geproduceerde gerecycleerde granulaten en zeefzanden. De relevante wetgeving (Vlarema, eenheidsreglement, ...) wordt niet steeds correct nageleefd. Het web-gebaseerd informatiesysteem voor mobiele brekers (VITOTRACK) zou overal al operationeel moeten zijn. Er moet nagegaan worden of dit inderdaad zo is.	
Omschrijving / Doelstellingen: Er worden geïntegreerde controles uitgevoerd die telkens de 3 milieufactetten bekijken van stof, geluid(hinder) en afval. Controles omvatten zowel vaste als mobiele puinbrekers (deze laatste worden ad-hoc, evt. via VITOTRACK, geselecteerd). Zowel reactieve als preventieve controles vallen onder deze actie. • Stof: nagaan of de opgelegde maatregelen ter beperking van stofhinder worden toegepast bij breek- en zeefinstallaties en de eraan gekoppelde opslag. Controle of een doelmatige sproei-installatie aanwezig en werkzaam is. • Geluid: nagaan of de geluidsnormen van Vlarem II worden gerespecteerd bij breek- en zeefinstallaties. • Afval: controle aanwezigheid/werking VITOTRACK systeem bij mobiele brekers. De milieuhygiënische kwaliteit van de geproduceerde gerecycleerde granulaten en zeefzanden controleren a.d.h.v. staalnames. Er worden minimum 30 controles/jaar vooropgesteld in heel Vlaanderen, dus 6 per provincie/jaar.	
Criterium voor succes: 1. de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart 2. daling van het aantal klachten mbt stof- en geluidshinder	
Begindatum:	1 januari 2016
Streefdatum:	31 december 2016
Personeelsinzet:	
36 dagen	
Externe randvoorwaarden:	
Is niet in de actie begrepen: de volledige naleving van het eenheidsreglement	

Actie A760	Controle VOS-emissies bij solventverbruikende bedrijven		
Coördinatie:		diensthoofden + Krista Thomas	
Ondersteuning:		werkgroep VOS	
Noodzaak / Milieurelevantie: Vluchtige organische stoffen spelen een belangrijke rol in de vorming van ozon en hebben in sommige gevallen ook rechtstreekse effecten op de gezondheid. Controle op de solventboekhouding en emissies van VOS bij bedrijven met een belangrijk oplosmiddelenverbruik blijft daarom essentieel.			
Omschrijving / Doelstellingen: Controle van de Vlarembepalingen (5.59) die voortvloeien uit de solventrichtlijn is geen eenvoudige zaak, deels omwille van de zeer verschillende sectoractiviteiten (drukproces, oppervlaktereiniging, coating, lijmen, enz. bij zowel autoconstructeurs als zaadextractie) die hieronder vallen, deels omwille van de complexe boekhouding en de vele onzekerheden. De selectie van de bedrijven binnen een specifieke sector zal gebeuren op basis van de hoeveelheid gebruikte solventen en/of aanwezigheid van R-stoffen (gevaarlijke stoffen, kankerverwekkend, mutageen, enz.). In 2016 zal de focus voor de inspecties op de sector van de metaalcoating (categorie 8) liggen, met de klemtoon op voertuigen en hun accessoires (bussen, tractors, aanhangwagens, containers, ...). In vier van de 5 provincies zijn voldoende bedrijven te vinden in deze sector. Er zullen 20 bedrijven met een groot solventverbruik in de metaalcoating gecontroleerd worden op de VOS emissies			
Criterium voor succes: De controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 63 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A761		SOF-meting van VOS-emissies in de haven van Antwerpen	
Coördinatie:		diensthoofden + Krista Thomas	
Ondersteuning:		werkgroepen VOS	
Noodzaak / Milieurelevantie: In 2010 heeft MI een SOF-analyse uitgevoerd op een deel van de haven van Antwerpen, vnl. langs de Scheldelaan. Hieruit bleek dat de reële emissies verschillende keren groter waren dan de gerapporteerde hoeveelheden in het IMJV. In 2016 is het 6 jaar geleden en hebben vele bedrijven een jaarlijks ldar-programma moeten uitvoeren. Omdat Antwerpen niet alleen een hoge concentratie chemische en petrochemische bedrijven kent maar ook een relatief hoge bevolkingsdichtheid, is dergelijk herhalingsonderzoek daar zeker relevant. Het kan gebruikt worden om te controleren of de VOS-wetgeving tot nu toe tot een reële emissiereductie heeft geleid.			
Omschrijving / Doelstellingen: De SOF-methode is een meetmethode waarbij men met een meetwagen langs een bedrijventerrein rijdt. Het absorptieprofiel in de lucht tussen zon en detector bepaalt de hoeveelheden VOS. Op die manier kunnen ook de jaarlijkse tonnages ingeschat worden. In 2010 werden gedurende 20 meetdagen de VOS-emissies langs de Scheldelaan in Antwerpen en op de raffinaderijen bemeten. SOF is momenteel de goedkoopste van 3 mogelijke methoden en ook de meest flexibel inzetbare. Een nadeel: het richt zich meer op de alkanen dan op de aromaten (btex) die met extra apparatuur moeten bepaald worden. De actie voorziet in het uitbesteden van een opdracht tot SOF-meting in de haven van Antwerpen. Mogelijk wordt deels een gelijkaardig parcours, deels een nieuw deel van de haven gemonitord: indien goedgekeurd zal het project moeten geconcretiseerd worden.			
Criterium voor succes: Een SOF-analyse is uitgevoerd op een deel van de haven van Antwerpen m.i.v. chemiebedrijven en raffinaderijen. Eventuele afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 mei 2016	Personeelsinzet: 32 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden: SOF-expert beschikbaar voor uitvoering + voldoende zonnige weersomstandigheden			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A850	Controle ingeperkt gebruik ggo's en pathogene organismen		
Coördinatie: diensthoofden + Geert Keppens			
Ondersteuning: werkgroep ggo's			
Noodzaak / Milieurelevantie: Activiteiten met genetisch gemodificeerde en pathogene organismen brengen bepaalde risico's voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu met zich mee. Inrichtingen waar dergelijke organismen doelbewust worden gekweekt, opgeslagen, getransporteerd, vernietigd, verwijderd of gebruikt, moeten bepaalde inperkingsmaatregelen nemen om te vermijden dat mens en leefmilieu worden blootgesteld aan deze organismen. Afhankelijk van het risico voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu worden deze activiteiten ingedeeld in vier risiconiveaus. Naarmate het risiconiveau van de activiteit stijgt, moeten er meer en stringentere inperkingsmaatregelen genomen worden. Bij gerichte controles van inrichtingen zonder gekende toelating tijdens voorgaande jaren wordt vastgesteld dat een aanzienlijk deel van hen wel degelijk een vergunning en toelating nodig hebben voor het ingeperkt gebruik van ggo's of pathogene organismen.			
Omschrijving / Doelstellingen: Een eerste luik omvat de controle van volgende aspecten in de inrichtingen waar gekende activiteiten van ingeperkt gebruik plaatsvinden: - zijn alle activiteiten vergund en toegelaten? - is er een juiste inschatting van het risiconiveau? - worden de inperkingsmaatregelen opgelegd in de milieuwetgeving of de toelating toegepast? - neemt de gebruiker alle nodige maatregelen om schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu te voorkomen? Een tweede luik omvat de controle van inrichtingen die vermoedelijk activiteiten uitvoeren met ggo's of pathogene organismen, maar die hiervoor een toelating noch vergunning hebben. In 2016 zal er een extra focus gelegd worden op het afvalbeheer, aangezien hierbij nog veel schendingen worden vastgesteld. In totaal zullen er 19 inrichtingen gecontroleerd worden in 2016.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum: 1 januari 2016		Personeelsinzet: 63 dagen	
Streefdatum: 31 december 2016			
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A961	Controle energieplanning		
Coördinatie: diensthoofden + Saartje Swinnen			
Ondersteuning: werkgroep energie			
Noodzaak / Milieurelevantie: Bedrijven die een energieverbruik van ten minste 0,5 PJ/jaar of 0.1PJ/jaar hebben en een verandering van de vergunning aanvragen, moeten een energieplan opstellen dat conform dient verklaard te worden overeenkomstig artikel 6.5.4, 6.5., 6.5.6 en 6.5.7 van het energiebesluit van 19 november 2010. Maatregelen uit dit plan met een interne rentevoet van minstens 15 % na belastingen moeten binnen een termijn van 3 jaar uitgevoerd worden. Bedrijven die zijn toegetreden tot de energiebeleidsovereenkomsten zijn vrijgesteld van deze bepaling. Het energieplan is 4 jaar geldig. Energie is een prioritaire kwestie in de Europese Unie en ook in Vlaanderen. Een van de meest gebruikte energiebronnen zijn de fossiele brandstoffen. De verbranding hiervan is een van de belangrijkste bronnen van broeikasgassen. Verwacht wordt dat het energieverbruik zal blijven stijgen terwijl de fossiele brandstofreserves beperkt zijn. Dit creëert de noodzaak om tot een duurzaam energieverbruik te komen. Een efficiënter energieverbruik is de snelste, meest doeltreffendste en meest kostefficiënte manier om deze problematiek aan te pakken. Een energieplan geeft weer welke energiemaatregelen economisch haalbaar zijn en draagt er zo toe bij dat bedrijven zuiniger met hun energieverbruik gaan omspringen.			
Omschrijving / Doelstellingen: inspectie bij 25 bedrijven om na te gaan of ze een energieplan hebben dat conform verklaard werd, en, indien van toepassing, of de maatregelen uitgevoerd werden.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum: 1 januari 2016		Personeelsinzet: 81 dagen	
Streefdatum: 31 december 2016			
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A920	Controle van klasse 1-bedrijven die nog niet eerder werden gecontroleerd in Vlaams-Brabant		
Coördinatie:	diensthoofd buitendienst Vlaams-Brabant		
Ondersteuning:	dossierhouders		
Noodzaak / Milieurelevantie: AMI stelt zich tot doel om alle klasse 1-inrichtingen te controleren. In het verleden is er vooral aandacht gegaan naar een systematische controle van de naleving van de regelgeving bij bedrijven die een nieuwe milieuvergunning kregen. Dit mag echter niet voor gevolg hebben dat bedrijven die nog niet eerder werden gecontroleerd aan controle ontsnappen. Om die reden is er een analyse gemaakt van klasse 1-bedrijven die nog niet eerder werden gecontroleerd. In eerste instantie zal deze actie zich beperken tot de buitendienst Vlaams-Brabant.			
Omschrijving / Doelstellingen: AMI controleert jaarlijks routinematig de opgelegde voorwaarden bij klasse 1-vergunningsplichtige bedrijven. In het verleden richtten deze controles zich voornamelijk op opgelegde bijzondere voorwaarden bij klasse 1-bedrijven, op aspecten in een milieuvergunning die werden geweigerd en op nieuw afgeleverde milieuvergunningen. Voor 2016 werd er een selectie gemaakt van 50 bedrijven die nog niet aan een controle werden onderworpen.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum: 1 januari 2016		Personeelsinzet: 200 dagen	
Streefdatum: 31 januari 2016			
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

10.2 Routine

Routine M200	Routine- en ad hoc monsternames afvalwater
Coördinatie:	diensthoofden + Rita Van Ham
Ondersteuning:	werkgroep water
Omschrijving / Doelstellingen: Uitvoering van de planning van de routinemonsternames afvalwater, die opgesteld werd in functie van de aard van de lozing (met of zonder gevaarlijke stoffen; lozing naar oppervlaktewater of naar RWZI), het debiet van de lozing en de historiek van het bedrijf. Deze routinemonsternames bestaan uit schepmonsters en mengmonsters van afvalwater en koelwater en monsters van het opgenomen water. In een aantal gevallen zal ook de monstername door het laboratorium uitgevoerd worden (debietsproportionele monsternamecampagne en monsternames van schepmonsters). De analyses en bepaalde monsternames worden uitgevoerd door daartoe erkende laboratoria. Bij het opstellen van de planning van de routinemonsternames wordt het begrip 'basisfrequentie (BF)' gebruikt. De basisfrequentie is de frequentie die minimaal per jaar moet gehaald worden bij de bemonstering van de desbetreffende lozingen (indien voldoende budget beschikbaar). Daarbij gelden voor 2016 de richtlijnen zoals vastgesteld in de werkgroep. Deze houden rekening met de potentiële milieu-impact van een bepaalde lozing. Naast de routinemonsternames zijn er heel wat bedrijven die een verhoogde frequentie hebben als gevolg van hun aanwezigheid in een project of actie en/of als gevolg van de (negatieve) historiek t.g.v. de resultaten van vorige monsternames en de problemen van deze bedrijven bij het naleven van de lozingsvoorwaarden. Waar nodig wordt de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling gestart.	
Personeelsinzet:	559 dagen

Routine M400	Technische controle op geluids- of trillingshinder
Coördinatie:	diensthooften + Geert Keppens
Ondersteuning:	werkgroep geluid
Omschrijving / Doelstellingen: Ad hoc klachten omtrent geluid of trillingen worden door MI zelf onderzocht op gegrondheid door het zelfstandig verrichten van metingen met eigen apparatuur. In voorkomend geval wordt beperking van geluids- of trillingshinder afgedwongen. Indien het een complex dossier is, dat onvoldoende in eigen beheer kan worden behandeld, kan een externe deskundige aangesproken worden om een geluids- of trillingsonderzoek uit te voeren. Waar nodig wordt de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling gestart.	
Personeelsinzet:	162 dagen

Routine M100,M500, M600	Routinemonsters afvalstoffen, bodem & grondwater
Coördinatie: Ondersteuning:	diensthoofden + Peter Permanne/Jeroen November werkgroepen afval / bodem & grondwater
Omschrijving / Doelstellingen: AMI heeft een contract met een laboratorium dat voor de afdeling analyses uitvoert op monsters van afvalstoffen, bodem en grondwater. Bovendien kan ook een beroep gedaan worden op deze laboratoria als de beoogde bemonsteringen omwille van de hoeveelheden, moeilijkheidsgraad, specialisatiegraad, ... niet kunnen worden uitgevoerd door de toezichthoudende ambtenaren van de Milieu-inspectie zelf. In het kader van de lopende laboratoriumcontracten kunnen de volgende analysepakketten aangevraagd worden: • aanvaardingscriteria voor categorie 1 stortplaatsen • aanvaardingscriteria voor categorie 2 stortplaatsen • aanvaardingscriteria voor categorie 3 stortplaatsen • Vlarebo-parameters bodem • Vlarebo-parameters grondwater • Vlarema-parameters meststof /bodemverbeterend middel • Vlarema-parameters bouwstof • Vlarema-parameters bodem • microbiële kwaliteit verwerkte dierlijke bijproducten • verbrandingsparameters houtafval • Vlarema-parameters grondwater Elk van de parameters uit deze analysepakketten kan ook individueel aangevraagd worden. Bovendien bestaat de mogelijkheid om op onbekende stoffen een screening uit te voeren op organische stoffen, op metalen, op minerale oliën, ... De spreiding van de routinemonsternames over de verschillende bedrijfssectoren en afvalstromen wordt jaarlijks vastgelegd in een planning die rekening houdt met het beschikbare budget. Waar nodig wordt de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling gestart.	
Personeelsinzet:	159 dagen

Routine M700	Routine emissiemetingen lucht
Coördinatie:	diensthoofden + Roel Vaneerdeweg
Ondersteuning:	werkgroep lucht geleid
Omschrijving / Doelstellingen: Op een snelle en flexibele manier emissiemetingen laten uitvoeren op rookgas- of afgaskanalen van verbrandingsinrichtingen en industriële procesinstallaties ter controle van de naleving van de wettelijke emissiegrenswaarden. De keuze van de installaties gebeurt in overleg met de toezichthouders van de buitendiensten, die zo flexibel kunnen inspelen op hun eigen noden en vaststellingen. Onder meer volgende omstandigheden kunnen aanleiding geven tot 'ad hoc' emissiemetingen in dit kader: • een potentiële dioxine-uitstoot, die nog niet of onvoldoende is gekend • emissies die leiden tot hinder en/of klachten vanuit de omgeving • de toezichthoudend ambtenaar wenst een uitgebreidere set parameters te laten bepalen dan wettelijk verplicht bij de zelfcontrole • de procesomstandigheden of ingezette grondstoffen/reststoffen kunnen aanleiding geven tot sterke fluctuaties van de uitstoot • de toezichthoudend ambtenaar wenst emissies van specifieke organische parameters te controleren • er bestaat discussie betreffende de representativiteit van de meetresultaten van de exploitant Er werd voor het uitvoeren van deze opdrachten in oktober 2012 een contract voor beide percelen gegund dat 1 jaar loopt en 3 maal verlengbaar is voor 1 jaar. In oktober 2015 is de derde verlenging voor beide percelen gegund. In 2016 dient een nieuw labocontract te worden opgesteld dat in het najaar het contract van 2012 vervangt. Naast dit meerjarencontract wordt ook nog een budget vrijgehouden voor specifieke metingen op vraag van toezichthouders door middel van 'ad hoc' gunningen. Voor deze specifieke metingen wordt er dus steeds een apart bestek opgemaakt. Waar nodig wordt de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling gestart.	
Personeelsinzet:	28 dagen

Routine M750	Ad hoc immissiemetingen lucht
Coördinatie:	diensthoofden + Jan Van Hoeymissen
Ondersteuning:	werkgroep lucht diffuus
Omschrijving / Doelstellingen: Stofhinder en geurhinder zijn vaak moeilijk vast te stellen, laat staan te kwantificeren. Immissiemetingen over langere termijn kunnen nuttig zijn voor het bepalen van de impact van een hinderlijke activiteit (emissie) en op die manier bijdragen tot de aanpak van de sanering. Op vraag van de toezichthouders kunnen er in de omgeving van (potentiële) emissiebronnen immissiemetingen gebeuren met toetsing van de meetwaarden aan de geldende luchtkwaliteitsnormen door de VMM of door een erkend labo lucht, evenals het uitvoeren van een impactmodellering. Enkele mogelijkheden zijn: - stofhinder: plaatsen van kruiken voor de bepaling van de hoeveelheid neervallend stof en/of metingen van zwevend stof; naast de kwantificering van de hoeveelheid stof, kan ook de samenstelling ervan worden bepaald (bv. zware metalen) - metingen 'ad hoc' van BTEX en naftaleen, bv. rond asfaltcentrales - meting van HF en benzeen, bv. rond steenbakkerijen - asbestmetingen, bv. rond brekers - dioxine- en pcb-depositiemetingen rondom specifieke installaties/bedrijven (shredders, ...); - opstellen van een IFDM model - meten van NO₂ Concreet voor 2016 zijn er al asbestmetingen en pcb-depositiemetingen in de omgeving van specifieke installaties gepland. Waar nodig wordt de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling gestart.	
Personeelsinzet:	ad Hoc

10.3 Ketentoezicht

Project P656		Controle op de opmenging van afvalstoffen in bunkerolie	
Projectleider:		Bart Palmans	
Kernteam:		ketenteam	
Noodzaak / Milieurelevantie: Scheepsbrandstoffen voor zeeschepen (bunkerfuels) zijn meestal zeer zware stookolies. Deze bunkerfuels worden samengesteld uit zware fracties die vrijkomen op het einde van het raffinageproces van aardolie, en die vervolgens "aangelengd" worden met lichtere fracties om de gewenste eigenschappen te krijgen. Deze lichtere fracties kunnen eveneens geproduceerd worden tijdens cracking-processen in de raffinage, maar ook residuen uit de chemische sector komen in aanmerking. Daarnaast vormen ook oliestromen die gerecycleerd worden uit scheepsafvalstoffen, zoals bilges, een bron om nieuwe bunkerfuels te blenden. Door chemisch afval weg te mengen in bunkerfuels vindt de verbranding plaats in de motor van een zeeschip, en niet in de gecontroleerde omgeving van een afval-verbrandingsoven. Slecht geblende fuels kunnen aanleiding geven tot technische problemen tijdens de vaart.			
Omschrijving / Doelstellingen: De controles kunnen bestaan uit: - controles bij tankenparken in de Antwerpse haven waar scheepsbrandstoffen en de inputmaterialen daarvoor opgeslagen en geblend worden. De controles omvatten: - o monsternames van blendmaterialen (inputstromen) voor gebruik in scheeps-brandstoffen. De monsternames gebeuren met een gespecialiseerd labo en worden getoetst aan de ISO 8217:2010 om een indicatie te krijgen van stoffen die vreemd zijn aan het raffinageproces. Voor inputstromen afkomstig van de recyclage van afgewerkte olie zal getoetst worden aan de End-of-Waste criteria voor afgewerkte olie - o administratieve controles m.b.t. de aangeleverde blendmaterialen, zoals transportdocumenten en MSDS-documenten - stroomopwaartse controles op het bijmengen van afvalstromen in fuel. Op basis van de gegevens verzameld via de bedrijfscontroles zal een selectie gemaakt worden van inputstromen die mogelijk als afvalstof beschouwd moeten worden. Verder onderzoek zal gebeuren d.m.v. inspecties bij de producenten, voor zover dit mogelijk is aangezien deze bedrijven veelal in andere gewesten of landen gelegen zijn. - technische ondersteuning tijdens een gecoördineerde actie van de politie en/of het Antwerpse havenbedrijf bij bunkerbedrijven in en om de Antwerpse haven.			
Criterium voor succes: de vaststelling van illegale bijmenging van afvalstoffen. De eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 40 dagen
Streefdatum:		31. december 2016	
Externe randvoorwaarden: voldoende medewerking van autoriteiten in andere regio's of landen. Organisatie van een gecoördineerde actie door de politie.			
Is niet in het project vervat:			

Actie A650	Controle op het wegtransport van afvalstromen		
Coördinatie:	diensthoofden + Bart Palmans		
Ondersteuning:	ketenteam		
Noodzaak / Milieurelevantie: Het vervoer van afvalstoffen is strikt geregeld. Inzamelaars, handelaars, makelaars en vervoerders moeten door de overheid geregistreerd zijn. Bovendien moet elk afvaltransport vergezeld zijn van officiële documenten die het mogelijk maken om op elk moment van het transport te kunnen achterhalen waar de partij vervoerde afvalstoffen vandaan komt en wat haar bestemming is. Het in- en uitvoeren van afvalstoffen gaat gepaard met extra administratie. Met de uitvoering van een aantal controles op het wegtransport van afvalstoffen wil MI de illegale verwerking van afvalstoffen (in binnen- of buitenland) helpen bestrijden. Het is aangewezen om de controles, zoals in de voorgaande jaren, te organiseren in grensstreken en op grote (internationale) verbindingswegen, om zo vooral de controle op transportdocumenten voor grensoverschrijdende transportdocumenten te benadrukken. Met deze controles beoogt MI vooral de politie te ondersteunen en te motiveren in deze materie.			
Omschrijving / Doelstellingen: Voor het toezicht op de overbrenging van afvalstoffen over de weg zal MI samenwerken met de politiediensten. In onderling overleg zullen een aantal onaangekondigde gerichte acties worden uitgevoerd in het Vlaamse Gewest waarbij het vrachtverkeer dat (vermoedelijk) afval vervoert, selectief zal worden tegengehouden. Wanneer het gaat om afvaltransporten zullen de lading en de documenten worden geïnspecteerd en getoetst aan de vereisten van Vlaamse en Europese afvalwetgeving. Speciale aandacht zal gaan naar de volledigheid en de correctheid van de begeleidende documenten (kennisgevings- en overbrengingsformulier, bijlage VII, identificatieformulier). Analyses van afvalmonsters die tijdens de acties worden genomen, worden gebudgetteerd op het labocontract afval.			
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	75 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden: voldoende assistentie vanwege politie of andere diensten.			
Is niet in de actie begrepen: controles stroomopwaarts of –afwaarts in de keten op basis van vaststellingen tijdens wegcontroles.			

Actie A651	Controle op de uitvoer van afvalstoffen via zeehavens		
Coördinatie:	diensthoofden + Bart Palmans		
Ondersteuning:	ketenteam		
Noodzaak / Milieurelevantie: De export van afvalstoffen naar derdewereldlanden gebeurt voor een groot deel via de Antwerpse en Zeebrugse havens. In het kader van Verordening 1013/2006 dient er voor de export van niet-gevaarlijke afvalstoffen naar verscheidene niet-OESO-landen een kennisgeving gedaan te worden aan de betrokken autoriteiten en bestaat er een exportverbod voor gevaarlijk afval. Het aandeel illegale transporten ligt hoger bij doorvoer dan bij uitvoer uit Vlaanderen.			
Omschrijving / Doelstellingen: Dit omvat alle controles in havengebied die gericht zijn op uitvoer, doorvoer en in mindere mate invoer van afvalstoffen. Het bewuste havengebied beslaat voornamelijk Zeebrugge, de Waaslandhaven en Antwerpen Rechteroever, hoewel controles in kleinere havens zoals Oostende niet uitgesloten zijn. Een eerste deel van de controles bestaat steeds uit een steekproefgewijze selectie van units die mogelijk afval bevatten, op basis van transportdocumenten, boekingslijsten, meldingen via het douane-aangiftesysteem (CDS) of visuele inspecties. Een tweede stap bestaat uit het vrijzetten, visueel inspecteren en desgevallend blokkeren van de geselecteerde units. De illegale transporten worden vervolgens (administratief)rechtelijk afgehandeld (pv, terugzending en/of andere maatregelen). De controles gebeuren zoveel mogelijk samen met douane en scheepvaartpolitie. In 2016 zal bijzondere aandacht gaan naar de aanvoer van containers via feeders. De focus ligt op de volgende afvalstromen: - recycleerbare afvalstromen, voornamelijk met bestemming Azië (vervuild metaalschroot, elektroscroot, gemengde kunststoffen, papier, ...), die vervoerd worden in zeecontainers - AEEA, voornamelijk met bestemming Afrika, die als tweedehands goederen in containers of in tweedehandsvoertuigen verscheept worden. De selectie op de voertuigkaaien gebeurt meestal visueel, indien mogelijk met gebruik van een mobiele scanner van Douane of Scheepvaartpolitie. De beoordeling gebeurt op basis van de Annex VI van de AEEA-Richtlijn 2012/19			
Criterium voor succes: aantal vastgestelde illegale transporten. De eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	363 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden: voldoende medewerking van douane en politie.			
Is niet in het project vervat: fysieke controles buiten de haventerminals, incl. het uitladen van containers of voertuigen.			

Actie A654	Controles in het kader van ketentoezicht	
Coördinatie:		diensthoofden + Bart Palmans
Ondersteuning:		ketenteam
Noodzaak / Milieurelevantie: Wanneer inspecties zich enkel beperken tot vaststellingen ter hoogte van inrichtingen (producenten, overbrengers, verwerkers) zonder de partijen afvalstoffen te volgen over de hele verwerkkingsketen, kunnen bepaalde vormen van illegaal gedrag nooit worden vastgesteld. Het toezicht kan zich hierop richten d.m.v. controles van documenten, registers, ophaalprocedures,... stroomop- en -afwaarts in de keten. Dit kan in de eerste plaats op een specifieke manier gebeuren, door vaststellingen binnen willekeurige afvalstromen verder te onderzoeken. Bij een meer gestructureerde aanpak worden de controles beperkt tot één afvalstroom, en op elkaar afgestemd.		
Omschrijving / Doelstellingen: De campagne wordt verdeeld in vijf groepen van controles: - controles bij exporteurs van afvalstoffen, op basis van de analyse van douanedeclaraties (PLDA). Uit de analyse van deze aangiftes zullen een aantal bedrijven naar voor komen die verdachte of illegale of transporten georganiseerd hebben, en dus voor inspectie in aanmerking komen. - controles bij producenten, verwerkers, IHM's en vervoerders: naar aanleiding van weg-, haven- of bedrijfscontroles zullen 'verdachte' partijen afvalstoffen die ergens op het traject tussen hun ontstaan en hun definitieve verwerking werden vastgesteld, worden onderzocht. Meer bepaald zal worden nagegaan waar de partij afvalstoffen werd geproduceerd en of ze vanaf het moment van de productie correct werd opgeslagen, vervoerd, verwerkt (specifiek ketenonderzoek). Dit omvat ook alle controles van containers of voertuigen die mogelijk geladen zijn met AEEA en die om die reden uitgeladen en/of visueel geïnspecteerd moeten worden op een locatie buiten de haventerminals. - controles op de inzameling van pcb-houdende olie en -transformatoren - controles bij inzamelaars, handelaars en makelaars van afval (IHM) die recent uit het register geschorst werden omwille van een ontoereikend of niet-gekeurd kwaliteitsborgingsysteem - controles op de verwerking van partijen plantaardige afvalstoffen die afgekeurd werden door het FAVV - controles bij producenten en verwerkers van bouw- en sloopafval		
Criterium voor succes: de controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.		
Begindatum: 1 januari 2016 Streefdatum: 31 december 2016		Personeelsinzet: 474 dagen
Externe randvoorwaarden: de brongegevens voor de analyse van de douanedeclaraties worden tijdig aangeleverd.		
Is niet in de actie begrepen:		

10.4 REACH

Actie A810		Controle op de naleving van REACH	
Coördinatie:		diensthoofden + Paul Cuypers	
Ondersteuning:		Paul Cuypers, Saartje Swinnen	
Noodzaak / Milieurelevantie:			
- REACH Artikel 125 stelt: "De lidstaten onderhouden een systeem van officiële controles en andere op de situatie afgestemde activiteiten." - als MI geen REACH-controles uitvoert, is het risico reëel dat haar verweten wordt voormeld artikel niet te implementeren. MI zal gevraagd worden te rapporteren over het door haar jaarlijks uitgevoerde toezicht en handhaving. - REACH beoogt een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu - alle beschikbare en relevante informatie over stoffen als zodanig, in preparaten of voorwerpen moet worden bijeengebracht om te helpen bij het in kaart brengen van gevaarlijke eigenschappen, en aanbevelingen betreffende risicobeheersmaatregelen moeten stelselmatig via toeleveringsketens worden doorgegeven, als redelijkerwijs noodzakelijk, om negatieve gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te voorkomen Er gelden beperkingen voor het produceren, op de markt brengen en gebruiken van gevaarlijke stoffen, preparaten en voorwerpen.			
Omschrijving / Doelstellingen:			
MI zal binnen haar bevoegdheidsdomein bedrijfscontroles organiseren die worden aanbevolen door het REACH Forum Nationaal. Dit Forum Nationaal streeft naar prioritaire en maximale implementatie van de aanbevelingen van het ECHA Forum. De bedrijfscontroles focussen zich op • inspectiecampagnes aanbevolen door het ECHA Forum (gecoördineerde handhavingscampagnes, pilootcampagnes, verklaringen over niet-naleving, ...) en door het Forum Nationaal REACH • de naleving van de verbodsbepalingen voorgeschreven door Bijlage 17 REACH • controle geldigheid intermediair voorwaarden • controle polymeer vrijstelling van registratie			
Criterium voor succes: 25 controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:		1 januari 2016	Personeelsinzet: 120 dagen
Streefdatum:		31 december 2016	
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen: toezicht op andere dan gewestelijke materies			

10.5 Omgevingsveiligheid

Actie A340	Controle van de veiligheidsaspecten bij koelinstallaties op ammoniak		
Coördinatie:	diensthoofd TZR		
Uitvoering:	TZR		
Noodzaak / Milieurelevantie: Koelinstallaties op ammoniak worden gebruikt in bedrijven en inrichtingen uit uiteenlopende sectoren, vooral de voedingssector (groenten, bakkerijen, veilingen, zuivelfabrieken, fruitsappen, ...) en de recreatieve sector (ijsbanen, skipistes, ...). Maar ook bij tal van chemische bedrijven zijn koelinstallaties op ammoniak aanwezig. Er zijn de voorbije jaren verschillende incidenten gebeurd met dergelijke installaties, waarbij soms omwonenden of werknemers in buurbedrijven moesten geëvacueerd worden wegens klachten over irritaties. In de eerste plaats moeten incidenten met vrijzetting van ammoniak vermeden worden en moeten bouw en onderhoud van dergelijke installaties goed opgevolgd worden. Tweede belangrijke aandachtspunt is de controle op het bestaan van een noodplan dat met dergelijk ongevalsscenario rekening houdt en dat geactualiseerd en ingeëoefend is.			
Omschrijving / Doelstellingen: Deze campagne is een verderzetting van de actie A340 van de MIP's 2010 t.e.m. 2015. In 2016 ligt de focus van de campagne op klasse 1-inrichtingen uit de voedingsindustrie. Het doel is de systematische controle van de veiligheidsaspecten van 12 koelinstallaties op ammoniak m.b.v. de leidraad die daartoe werd ontwikkeld en die de volgende onderwerpen behandelt: vergunningstoestand, bouw & opstelling, exploitatie – maatregelen inzake veiligheid, inspectie & onderhoud, brandpreventie, noodplanning – interventiemiddelen. Daarnaast zal extra worden ingezet op de inventarisatie van de koelinstallaties op ammoniak.			
Criterium voor succes: de controles voor de campagne van 2016 zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart. De voortgangscontroles voor de campagne van 2015 zijn uitgevoerd.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	48 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen:			

Actie A341	Controle van lpg-stations		
Coördinatie:	diensthoofd TZR		
Uitvoering:	TZR		
Noodzaak / Milieurelevantie: Met de diverse VLAREM-treinen zijn de voorwaarden voor de exploitatie van lpg-stations verschillende keren veranderd. Er werd een 'definitie' van lpg ingevoerd: gassen of mengsels van gassen die rechtstreeks kunnen gevormd worden uit de raffinage van ruwe olie. Afdeling 5.16.1. van VLAREM II (Algemene bepalingen) is grondig aangepast aan de bepalingen van de PED-richtlijn, waardoor de voorwaarden met betrekking tot de periodieke onderzoeken gewijzigd zijn. Subafdeling 5.16.4.4. van VLAREM II (Bevoorradingsstations voor motorvoertuigen met lpg) heeft eveneens wijzigingen ondergaan. Belangrijk is de invoering van risico-afstandsregels. Die zijn niet alleen afhankelijk van het waterinhoudsvermogen van de opslagtank, maar ook van de doorzet van het station en de grootte van de debietsbegrenzer op de tank. Ook de voorwaarden voor de lpg-reservoirs werden gewijzigd, de laatste keer n.a.v. de implementatie van de CLP-verordening in de indelingsrubrieken en sectorale milieuvoorwaarden.			
Omschrijving / Doelstellingen: Het doel van deze campagne is de systematische controle van bevoorradingsstations voor motorvoertuigen met lpg. In totaal zullen er 36 lpg-stations uitgebreid gecontroleerd worden in 2016 m.b.v. een vragenlijst die eerder werd ontwikkeld en geactualiseerd n.a.v. de gewijzigde regelgeving en die is opgebouwd uit volgende onderdelen: vergunningstoestand, attesten, certificaten & verslagen, uitbating lpg-installatie, opslag lpg in vaste houder, lpg-verdeelinstallatie.			
Criterium voor succes: de uitgebreide controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	36 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen: de controle van de bijhorende benzinestations en andere aanhorigheden			

Actie A344	Controle van cng-stations		
Coördinatie:	diensthoofd TZR		
Uitvoering:	TZR		
Noodzaak / Milieurelevantie: Door de evolutie naar milieuvriendelijkere alternatieve brandstoffen voor motorvoertuigen worden meer en meer bevoorradingsstations met cng (compressed natural gas) geopend. De regelgever heeft hierop ingespeeld: de bevoorradingsstations zijn ingedeeld als hinderlijke inrichting en er gelden sectorale voorwaarden voor. Die voorwaarden omvatten constructie-eisen, 'interne' en 'externe' veiligheidsafstanden, voorwaarden voor de effectieve exploitatie, veiligheidsvoorzieningen en allerhande controles. De sector van de bevoorradingsstations met cng is een sector in volle ontwikkeling. Het is van belang te voorkomen dat de exploitanten al van bij de start onvoldoende maatregelen nemen of bepaalde constructie- of veiligheidseisen niet naleven.			
Omschrijving / Doelstellingen: Het doel van deze campagne is de systematische controle van bevoorradingsstations met cng. In totaal zullen er 12 cng-stations uitgebreid gecontroleerd worden in 2016 m.b.v. een vragenlijst die eerder werd ontwikkeld en die de volgende onderdelen omvat: documenten, vergunningstoestand, algemeen, vulplaats, tankzuil, afstandsregels, veiligheidsvoorzieningen, exploitatie van de aardgasafleverinstallatie, controles.			
Criterium voor succes: de uitgebreide controles zijn uitgevoerd en de eventuele bestuurlijke en strafrechtelijke afhandeling is gestart.			
Begindatum:	1 januari 2016	Personeelsinzet:	12 dagen
Streefdatum:	31 december 2016		
Externe randvoorwaarden:			
Is niet in de actie begrepen: de controle van de bijhorende benzinestations en andere aanhorigheden			

10.6 Reactief

Reactief R980	Breedbandmetingen van elektromagnetische straling van zendantennes
Coördinatie:	diensthooft hoofdbestuur + Geert Keppens
Ondersteuning:	toezichthouders hoofdbestuur
Omschrijving / Doelstellingen: Met een breedbandmeting kan het elektromagnetisch veld binnen een bepaald frequentiebereik bepaald worden van alle zendantennes in de omgeving (immissiemeting). Op basis van deze meting kan nagegaan worden of voldaan wordt aan de milieukwaliteitsnormen voor elektromagnetische golven met een frequentie tussen 10 MHz en 10 GHz. Bovendien kan een inschatting gemaakt worden of voldaan wordt aan milieuvoorwaarden voor vast opgestelde zendantennes (individuele norm per zendantenne). Deze milieuvoorwaarden gelden op verblijfsplaatsen en hebben betrekking op zendantennes voor telecommunicatie (lees gsm-masten) De breedbandmetingen zullen op aanvraag van de burger uiterlijk binnen de twee maanden na de aanvraag door MI uitgevoerd worden, met als voornaamste doel de burger te verzekeren dat hij slechts blootgesteld wordt aan elektromagnetische velden die binnen de Vlaamse normen liggen. Wanneer de breedbandmeting aantoont dat de individuele norm mogelijk overschreden wordt, moet een smalbandmeting uitgevoerd worden om de bijdrage van elke individuele zendantenne te kunnen meten. Deze smalbandmetingen worden uitgevoerd door een gespecialiseerd labo. Verwacht wordt dat slechts een beperkt aantal smalbandmetingen aanleiding zal geven tot het vaststellen van overschrijdingen van de individuele immissienorm.	
Personeelsinzet:	40 dagen

11. Overzichtstabel

Handhavingsactiviteiten 2016					
Beschrijving				Personeelsinzet	
Aard	Thema	Titel	Nr.	totaal Dagen	VTE
	Water/ REACH	controle op naleving autorisatieplichtige stoffen (REACH) via bedrijfsafvalwatercontroles	P248	26	0,13
	water	Controles op vraag van VMM	A122	38	0,19
		Lozing van gevaarlijke stoffen	A207	37	0,18
		Voedingsbedrijven onder richtlijn 91/271	A217	14	0,07
		Controle van de zelfcontrole water	A240	41	0,21
	Geluid	Geluid- en trillingsonderzoeken	A407	14	0,07
	B&G	Controle op broomhoudende vlamvertragers bij stortplaatsen voor baggerspecie	P525	36	0,18
		Controle van grondwaterwinningen	A519	49	0,24
	Afval	Inspecties bij biogasinstallaties	P639	298	1,49
		Controle opslaghoeveelheden van verontreinigde uitgegraven bodem en andere afvalstoffen op de grondreinigingscentra	A645	39	0,19
	DBP	Controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten	A621	108	0,54
	Lucht	Controle op gefluoreerde ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen	A614	103	0,51
		Terugdringen van de lekverliezen van koelinstallaties in supermarkten	A772	22	0,11
		Controle van de zelfcontrole lucht	A733	44	0,22
		Geuronderzoeken	A740	32	0,16
		Fijn stof (PM10): aanpak van diffuse emissies in 'hot spot'-gebieden	A751	76	0,38
		Emissiemetingen bij biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties	A755	94	0,47
		Beperking van de emissie van dioxineachtige PCB's (bij schrootverwerkende bedrijven)	A758	13	0,06
		Controles bij mobiele brekers	A768	36	0,18
		Controle VOS-emissies bij solventverbruikende bedrijven	A760	63	0,31
		SOF	A761	32	0,16
	GGO	Controle van ingeperkt gebruik GGO's en pathogene organismen	A850	63	0,31
	Energie	Controle energieplanning en energieaudit	A961	81	0,41
		Controle van klasse 1 bedrijven die nog niet eerder werden gecontroleerd in Vlaams-Brabant	A920	200	1,00
Som van de specifieke handhavingscampagnes				1575	7,87
Routine	Water	Routine- en ad hoc monsternames afvalwater	M200	559	2,79
	Geluid	Ad hoc geluids- en trillingsmetingen	M400	162	0,81
	Afval	Routine-monsternames afvalstoffen, bodem, grondwater	M100	159	0,79
			M500		
	Lucht	Routine-emissiemetingen lucht	M700	28	0,14
		Ad hoc immissiemetingen lucht	M750		
	Exploitatie	Controle van milieuvergunningen	R015	550	2,75
Som van de routine				1.458	7,29
Ketentoezicht		Controle op opmenging van afvalstoffen in bunkerolie	P656	40	0,20
		Controle op het wegtransport van afvalstromen	A650	75	0,37
		Controle op de uitvoer van afvalstoffen via zeehavens	A651	363	1,82
		Controles in het kader van ketentoezicht	A654	474	2,37
		Controles in het kader van andere acties/projecten		84	0,42
		Opvolgingscontroles		384	1,92
Som ketentoezicht				1.421	7,10
REACH		Controle op de naleving van REACH	A810	120	0,60
	Som REACH			120	0,60
RIE		Uitvoering RIE programma		4.967	24,84
		Controle BREF herziening		149	0,75
	Som RIE			5.116	25,58
Omgevingsveiligheid		Uitvoering van het Sevesoprogramma	A316	1.400	7,00
		Controle van de veiligheidsaspecten bij koelinstallaties op ammoniak	A340	48	0,24
		Controle van LPG stations	A341	36	0,18
		Controle van de bevoorradingsstations met CNG	A344	12	0,06
		Uitvoering van het net-niet-Sevesoprogramma	A345	144	0,72
		Routinecontroles omgevingsveiligheid	R3xx	140	0,70
	Som Omgevingsveiligheid			1.780	8,90
Reactief	EMS	Klachten	R03x	1.792	8,96
		Afbouw klasse 2 controles		-448	-2,24
		Breedbandmetingen van elektromagnetische straling van zendantennes	R980	40	0,20
		Voorvallen	R04x	166	0,83
		Evaluatieverslag proefvergunning	R050	60	0,30
		Evaluatie werkplan + andere documenten	R051	143	0,71
		Rapportering 'kantschriften'	R06x	58	0,29
	Som van de reactieve controles			1.810	9,05
Voortgangscntrole (handhavingsinstrumentarium)				899	4,49

12. Gebruikte afkortingen

ALHRMG	afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid
AMV	afdeling Milieuvergunningen
BIM	Brussels Instituut voor Milieubeheer
CLP	Indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels
DPC	Département de la Police et de Contrôles (Wallonië)
ECHA	Europees Agentschap voor Chemische stoffen
EVOA	Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
F-gassen	Gefluoreerde broeikasgassen
FLI	Federale Leefmilieu-inspectie
FOD	Federale Overheidsdienst
Ggo	Genetisch Gemodificeerd Organisme
GPBV	Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging
HCFK's	Chloorfluorkoolwaterstoffen
LNE of DLNE	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
MI	afdeling Milieu-inspectie
MIP	Milieu-inspectieplan
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
RIE	Richtlijn Industriële Emissies
TZR	Toezicht zware risicobedrijven
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
WASO	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Adressen

Afdelingshoofd en stafmedewerkers Afdelingshoofd: Paul Bernaert Koning Albert II-laan 20 bus 8 1000 Brussel Tel.: 02-553 81 83 Fax: 02-553 80 85 e-mail: milieu-inspectie@lne.vlaanderen.be Hoofdbestuur diensthoofd: Martine Blondeel Koning Albert II-laan 20 bus 8 1000 Brussel Tel.: 02-553 81 77 Fax: 02-553 80 85 e-mail: milieu-inspectie.hb@lne.vlaanderen.be Toezicht zware risicobedrijven diensthoofd: Inge Delvaux Koning Albert II-laan 20 bus 8 1000 Brussel Tel.: 02-553 03 54 Fax: 02-553 81 96 e-mail: milieu-inspectie.tzr@lne.vlaanderen.be Buitendienst Antwerpen diensthoofd: Linda Van Geystelen Lange Kievitstraat 111-113 bus 62 2018 Antwerpen Tel.: 03-224 64 25 Fax: 03-224 64 28 e-mail: milieu-inspectie.ant@lne.vlaanderen.be	Buitendienst Limburg diensthoofd: Freddy Noels Koningin Astridlaan 50 bus 5 3500 Hasselt Tel.: 011-74 26 00 Fax: 011-74 26 29 e-mail: milieu-inspectie.lim@lne.vlaanderen.be Buitendienst Oost-Vlaanderen diensthoofd: Greta De Maesschalck Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 71 9000 Gent Tel.: 09-276 22 00 Fax: 09-237 22 05 e-mail: milieu-inspectie.ovl@lne.vlaanderen.be Buitendienst Vlaams-Brabant diensthoofd: Marc Vanthienen Diestsepoort 6 bus 71 3000 Leuven Tel.: 016-66 60 70 Fax: 016-66 60 75 e-mail: milieu-inspectie.vbr@lne.vlaanderen.be Buitendienst West-Vlaanderen diensthoofd: Wim Delaere Koning Albert I-laan 1/2 8200 Brugge Tel.: 050-24 79 60 Fax: 050-24 79 65 e-mail: milieu-inspectie.wvl@lne.vlaanderen.be
---	--

Uitgave

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-inspectie

Verantwoordelijke uitgever

Jean-Pierre Heirman
Secretaris-generaal
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL

Redactie

Saartje Swinnen

Eindredactie

Martine Blondeel, Paul Bernaert

Distributeur

Hedwig Stylemans – hedwig.stylemans@lne.vlaanderen.be

Depotnummer: D/2016/3241/115

Dit rapport is ook beschikbaar op www.milieu-inspectie.be

© Vlaamse overheid

**DEPARTEMENT
LEEFMILIEU,
NATUUR &
ENERGIE**

Koning Albert II laan 20, bus 8
1000 BRUSSEL
www.lne.be

ISO 14001
GECERTIFIEERD